

HOLSTEIN MAZIN

XXXII. ÉVFOLYAM 5. SZÁM
2024/5

AFICOLLAR NYAKCSAT FÉLÁRON?!

💡 Egyedi azonosítás

💡 Hő-stressz detektálás

💡 Pontos ivarzásmegfigyelés

💡 Egészségmegfigyelés és riasztás

💡 Takarmányfelvétel nyomonkövetés

afimilk®

Automating Dairy Farms

Igény esetén
bérleti és lízing
konstrukció!

agromilk@agromilk.hu

+36 20 918 0900

www.agromilk.hu

AfiCollar

XXXII. ÉVF. 5. SZÁM

A HOLSTEIN-FRÍZ TENYÉSZTŐK
EGYESÜLETÉNEK KIADVÁNYA

EGYESÜLETI ÉLET

Holstein Világszövetség (WHFF) elnökségi ülése Kolumbiában II. rész

Bognár László..... 4

MATE KÁN Egyetemi Napok

Jakab Lajos..... 10

Területi hírek 14

HAZAI SZERZŐINK

Gyógynövények és egyéb természetes kiegészítők alkalmazása az antibiotikum csökkentése érdekében

dr. Kranjec Ferenc 24

A köldökcsöves hígrágya kijuttatás magyarországi tapasztalatai

Komjáthi Bálint 30

Évadzáró lábvégapóoló tanfolyam a SzolnokAlcsiszigeti Gazdaképzőben 2024. november 4-8.

Györkös István 34

A borjúról beszélünk, de a tehénre gondolunk!

Brian Pedersen 40

DeLaval körforgós fejőberendezések tökéletesítése

Kolláti Tamás..... 44

8796 Mohr, a Solum Zrt. platinatörzskönyves tehene

HOLSTEIN MAGAZIN

HOLSTEIN-FRÍZ TENYÉSZTŐK EGYESÜLETE | HUNGARIAN HOLSTEIN ASSOCIATION

Kiadó és szerkesztőség:

Holstein-fríz Tenyésztők Egyesülete
1134 Budapest, Lóportár u. 16.

Tel.: (+36-1) 412-5050, 412-5051

Fax: (+36-1) 412-5052

Internet: www.holstein.hu

E-mail: iroda@holstein.hu

Felelős kiadó:

Bognár László, ügyvezető igazgató, HFTE

Főszerkesztő: Dr. Györkös István

Felelős szerkesztő: (szakmai lektor, reklám)

Sztakó István

A lapban megjelent cikkek tartalmáért a szerzők vállalnak személyes felelősséget. A szerkesztőség fenntartja a jogot, hogy a cikkeket szerkesztve közölje, s azok tartalmával nem feltétlenül ért egyet. A hirdetések tartalmáért a megrendelő felel.

Nyomdai előkészítés: Jósa Tamás

ISSN 1587-8120

Készült 1000 példányban

HOLSTEIN VILÁGSZÖVETSÉG (WHFF) ELNÖKSÉGI ÜLÉSE KOLUMBIÁBAN II. RÉSZ

Bognár László
ügyvezető igazgató, HFTE

Előző írásom folytatásaként a kolumbiai mezőgazdaság további érdekességeit szeretném bemutatni. Amint azt korábban már megállapítottuk, Kolumbia adottságai biológiai, földrajzi és klimatikus diverzitása nem igazán kedvez a monokultúras szántóföldi gazdálkodás széleskörű elterjedésének, de annál inkább megfelel a zöldség, gyümölcs, a kávé, kakaó és a virág-kertészet számára.

Zöldség és gyümölcsstermesztés

Elképesztő fajgazdagságban természetesen trópusi gyümölcsöket, gyökérzöldségeket nagy hatékonysággal és alacsony költségekkel. Legnagyobb megdöbbenésemre a minap a legnépszerűbb diszkontáruház polcán, gusztusos csomagolásban, 3 db passiógyümölcsöt (marakuja) tartalmazó csomag – nem is elvadult áron volt kapható. Holland kereskedő cég közvetítésével egyenesen Kolumbiából érkezett, 9847 km távolságot megtéve... Azt gondolom, hogy valamennyien el tudjuk képzelni, hogy ebből a csekély összegből csupán töredéknyi jut a termeszőknek. Ezek az erős indákat fejlesztő növények ott a szőlőműveléshez hasonlóan, támrendszeren futnak és teremnek bőségesen.

Indás marakuja

A hegyoldalakon lépcsőzetesen kialakított teraszokon földiepret és gyökérzöldségeket természetesen egész évben, hiszen az ország egyik kedves beceneve: az örök tavasz országa – „*El país de la eterna primavera*” és az időjárás, napfényes órák száma tökéletes feltételeket biztosít ehhez. Az **La Fe** farmra vezető utunk során megfigyelhettük ezeket a zöldség és gyümölcsültetvényeket.

A tejelő állomány legeltetési tartásmódja

A hegyoldalakon, a magasföldeken kialakított legelők kiváló állapotúra, termékenyen tartására nagyon odafigyelnek. A tápanyagutánpótlás egyik módja a szerves trágya kijuttatása, de ez a hegyi utak állapota és rendkívüli meredeksége miatt szinte lehetetlen. A fejőházban keletkező hígtrágyát kiöntözik, a tápanyagokat pedig műtrágya formájában juttatják ki. Karbamidot 200kg/ha/hónap, éves szinten pedig 1200 kg nitrogén/ha mennyiségben juttat ki, de ne feledjük, hogy még a tejelő állományok esetében sem beszélhetünk igazán intenzív istállózott körülményekről, sokkal inkább a folyamatos legeltetés jellemző, ahol a szerves trágyázás kérdését a természet megoldja.

Ezt a legelő olaszperje és kikuyo (trópusi fűfélé) állománya kb. 18-20%-os szárazanyagtartalmú gyeppel hálálja meg. Az átlagosan 550-600 kg testtömegű tehének napi 120 kg fűvet legelnek és ezzel a tömegtakarmánnyal, valamint a fejőházban adott koncentráumkiegészítéssel 25 liter tejet termelnek naponta. A legelő paramétereivel kapcsolatban a gazdálkodó elvárása a 1,5 kg fűhozam/m², az állománysűrűség pedig 3,5 tehén/ha. Ennek megfelelően 20-22.000 liter tej/ha a hozam 11-22 °C hőmérséklettartomány és 2800 mm eső mellett. Ez az intenzív legeltetési gazdálkodás 2022-23-ban 22%-os profitot (!) eredményezett, de a COVID-19 járvány során és azt követően még ennél is magasabb volt, de ez mára már csökkenő tendenciát mutat. A La Fe Farm tulajdonosának előadása során szembesültünk azzal a különlegességgel, hogy milyen veszélyeket rejt egy-egy ilyen hegyi legelő, magassági tartózkodás az állomány számára.

Amikor a tehénkiesések/elhullások okait részletezte, két külön kategória szúrt szemet az európai szakembereknek: vadállatok (pl. jaguár) pusztítása, amely főleg a borjak és kistestű üszők esetében fordul elő, míg a másik a baleset miatt bekövetkező kiesés: villámcsapás, lezuhanás, legurulás a hegyoldalakon. Döbbenetes tapasztalatát osztotta meg a tenyésztő velünk. Az elit állományának legértékesebb teheneiről szólt. Excellent minőségű tenyészállatai közül kettőt is elveszített úgy, hogy a gulya az esti pihenése során az idilli lankás domboldalon a kis csörgedező, tisztavízű csermely mellett pihent le. A tehének nyugodtan kérődztek, majd, oldalukra fekvé nyugodtan aludtak a vastag gypszőnyegen. Amikor megébredtek vagy álmukban a lankás domboldalon a gravitáció hatására az oldalán átfordulva oly szerencsétlenül gurult a tehén a patakba, hogy nem tudott visszafordulni és megfulladt. Az első esetet nem tudta hova tenni a farmer, de amikor másodszor is megtörtént a tragikus baleset, akkor a gazda úgy döntött, hogy inkább itatókat installál és elkeríti a beékelődött medrű, gyilkos patakocskát.

Vásárlási szokások. áruválaszték

Az emberek a mindennapi apróbb bevásárlásaikat kisebb boltokban ejtik meg, de egy-egy nagyobb településen a magyar helyzethez hasonlóan szuper/hipermarketek, plázák is találhatóak, nagyobb alapterületű boltokkal, bár ezek jóval kisebb számban voltak megfigyelhetők. Ezekben a fogyasztói árak az alapvető élelmiszerek esetében a hazai színhez képest általában alacsonyabbak voltak. A kínálat legkülönlegesebb része gyümölcsputlon kívül a húspult volt.

Dry aging – marhahúsérlelő hűtőszekrény és vákuumcsomagolt, – fajtára, életkorra és vágott húsrészre vonatkozó részletes információkat tartalmazó – előre csomagolt tökehúsok.

A tejtermékek terén elterjedtebbnek tűnik az UHT formátumú kiszerelés, de meglepő, hogy a nálunk már-már kifutó zacskós tej is népszerű, nyilvánvalóan kedvező árfekvése miatt.

A hazai húsimádók előtt kevésbé ismert és méltatlanul alulértékelt húsrész a **picanha**, talán legjobb magyar megfelelője a fartő. Ez egy másfajta vágás/bontástechnika, főleg Dél-Amerikára jellemző. Bevallom, régóta különös küldetésemnek tartom a hazai hentesek edukálását és a közös felfedezések megosztását, annak örömét. Az irodához közeli piacon egy fiatal és kiváló húsokkal dolgozó csapattal már egészen tökélyre fejlesztettük az (*outside*) skirt és a *picanha* bontását. Az előbbieket a rekeszizom

külső, hosszúkas, vékony, tagolt rostozatú, ám a folyamatos működés, összehúzódás és elernyedés miatt mégis porhanyós steak alapanyagai, míg a picanha a fartő egy háromszög formájú, szerencsés esetben faggyúval borított izma. A két húsféleség elkészítésének egy-egy titka van.

A *skirt steak* az izom lapos, szalagszerű, a hosszirányra merőleges, jól definiált rostos szerkezetéből 8-10 cm széles darabkákat vágunk és ezeket ízlés szerint pácoljuk száraz vagy nedves pácban. A sütés forró öntöttvas serpenyőben, oldalanként 2-2 perc, majd egy diónyi vajdarabbal fényezzük és pihentetjük egy tányéron.

A pörzsanyagokat kevés liszttel meghintjük, kevés vörösborral, Worcestershire szósszal feloldjuk és kívánt sűrűségűre redukáljuk. Só, bors ízlés szerint, majd egy kis vaj hozzáadásával montírozzuk a kész mártásunkat.

A pihentetett húsokat éles késsel, a rostszálakra merőlegesen vékonyan felszeleteljük. Az egyes kis izomkötegek laza szövődéke rendkívüli porhanyósságot eredményez. Szinte bélszínhez hasonló puhaságot érhetünk el ezzel a vágás/elkészítésmóddal ebből a pénztárcakímélő húsféléből is.

A *picanha*, magyarul fartő vagy spitzfartő, a marha hátsó részén található húsrész. A szarvasmarha bontása során a marha farizomatának felső részén található, közvetlenül a hátszín (striploin) és a comb (round) között. Ez a húsrész egy vastag zsírréteggel rendelkezik, amely sütés közben megőrzi a hús szaftosságát és ízletességét. Előkészítő darabolása szintén a rostszálakkal egy irányba, 2-3 cm széles szeletekre történik. Elkészítése egyszerűen grillezve, roston sütve vagy sous-vide módon, vákuumzárt fóliazacskóban, alacsony hőmérsékletű vízfürdőben hosszabb ideig történő hőkezelés után intenzív grillezéssel vagy konyhai fáklyával történő perzseléssel nyerhetjük el a legkiválóbb ízhatást.

1 liter 2990 kolumbiai peso (COP) = 263 Ft, míg az UHT tej normál zsírtartalommal – cselesen 900 ml-es kiszerelésben, akciósan – 3190 COP = 312 Ft/liter.

A nagyobb üzletekben az ízesített kefirek és joghurtok bőséges választéka érhető el. A nagynevű globális márkák mellett elég komoly a hazai felhozatal is, ami azt mutatja, hogy ezekre van fizetőképes kereslet. A ma egyre népszerűbb fermentált termékek között kitűnt a kumis (egy tradicionális, fermentált ital, amelyet kancatejből készítenek. Más típusú tejből pl. tehéntej, kecsketej is elkészíthető, de ekkor az íze és állaga eltér az eredeti recepttől.)

2. Farm

Az előző írásomban bemutatott regionális tenyészállat-kiállítás nagydíjas egyedének tulajdonosa egy fergeteges hangulatú after-partyt adott a hazai és nemzetközi vendégei számára.

Nem csak az emberbaráti szeretete vezérelte ezt az üzleti vállalkozást, hanem jól felfogott üzleti érdeke is emellett szólt. Az üzlettársai a Proterra Genetics alapítói, tulajdonosai. A rendezvény helyszínéül a hatalmas birtokrendszer lovardáját és bemutató istállóját választották. Elképesztő forgatagba érkeztünk. A vendégek mind olyanok voltak, mintha egy szappanopera és egy izgalmas thriller filmes kulisszáiból léptek volna elő. A gazdagság, a jómód, a hatalom és az üzletkötés lengte körül a teret. A vendégek a koktélfalatkákkal és italokkal szorgosan sürgő, forgó pincérek hadától kísérve a (számunkra) különleges idomított lovak bemutatóját élvezték és licitáltak a felkínált tenyészállatokra.

A büszke tulajdonos szinte furdótt az elismerésekben, melynek

mi is hangot adtunk. Amikor értesült érkezésünkről, volt alkalmam hazám képviselőjében illendően köszönteni és egyben jelezni, hogy mi magyarok is milyen nagy megbecsülésben tarjuk a lovakat és milyen komoly lovaskultúrával rendelke-

zünk. Ezt nagy lelkesedéssel fogadta és örömeiben mikrofonjába mondván egyből megosztotta a hatalmas vendégsereggel a neki szánt elismerésünket, visszaidézve az elhangzottakat. A bemutató elképesztő volt. Egy különleges lófajtát és annak érdekes, idomítást követő produkcióját láthattuk. A lovak és az idomár lovas előadása a fedett lovardában folytatódott, miközben a lassú tűzön grillezett, *smokerekben* készített bbq marhahús, sertés és csirke illatozott.

Az *asado* a dél-amerikai konyha egyik legjellegzetesebb és legkedveltebb ételkészítési módja, nemcsak egy étel, hanem egy gasztronómiai élmény, társadalmi esemény is, amely magában foglalja a közös grillezést és étkezést.

A **Paso Fino** egy eredetileg spanyol lófajta, amelyet a spanyol gyarmatosítók vittek be Dél-Amerikába a 15–16. században. A Paso Fino lovak genetikai gyökerei az Ibériai-félszigeten találhatók, és a fajta több spanyol lófajtából, például az Andalus, a Barb, valamint a kihalt Jennet keresztezéséből alakult ki. A spanyol konkvisztádorok lovakat hoztak magukkal az Újvilágba, hogy segítsék a gyarmati terjeszkedést. Ezek a lovak kiváló állóképességükről, munkaképességükről és kényelmes jármódjukról voltak híresek. A Paso Fino-t a spanyol gyarmatokon, például Kolumbiában, Puerto Ricóban és Dominikai Köztársaságban kezdték el kifejezetten tenyészteni. Ezeken a területeken a fajta egyedi jármódja miatt vált népszerűvé. Az Andok vidéki munkáihoz, hosszú utazásokhoz, valamint a kávéültetvényeken végzett munkákhoz tökéletes választás volt. A Paso Fino híres természetes, sima jármódjáról, amely rendkívül kényelmes a lovas számára. Ez különösen fontos volt a hosszú távú lovaglás során.

A lovak kecsesek, elegánsak és közepes méretűek, barátságos temperamentummal. A Paso Fino lovakat ma is nagy becsben tartják Dél-Amerikában, főként Kolumbiában és Puerto Ricóban, ahol külön kiállításokat és versenyeket rendeznek a jármód bemutatására. Az Egyesült Államokban is népszerűek, ahol a spanyol gyarmati történelemhez kapcsolódóan sok lótarló és tenyésztő ápolja a fajta hagyományait. Összességében a Paso Fino története szorosan összefügg a spanyol gyarmatosítással és a dél-amerikai lótenyésztés fejlődésével. A bemutató során először egy lassú kört tettek meg a lovak idomárjukkal a hátukon, apró, szinte tipegő, feszes ritmusban koppanó, majdnem helybenjáró léptekkel. A koppanások szinte puskaropogásra emlékeztettek, amikor a kunszt részeként egy süllyesztett fadobogó-porondon léptették őket. A műértő közönség ennek a pergő hangnak a ritmusát, sebességét és a ló kitartását, az ütemek szabályosságát figyelte, majd hatalmas tapssal és ovációval jutalmazta azt. Egy tenyésztővel beszélgetve érdekes történetet hallhattunk.

A nemzeti bajnokság során két kiváló Paso Fino ló közül kellett választani, és bajnokot hirdetni, de a bírák nem tudtak döntést hozni ezért egy végső futamot hirdettek azzal a nehezítéssel, hogy mindkét ló hátára egy pohár tequilát helyeztek és ezzel kellett bemutatniuk kopogós-toporgó jármód gyakorlatukat. A vesztes az a ló, amelyiknek a hátán hamarabb borul ki a pohár – legalábbis így szól a városi legenda...

A farm szarvasmarhaállománya is különleges értékekkel bír. Az asztalnál volt alkalmam beszélgetni a brazil származású genetikussal, a tenyésztési kérdésekben illetékes vezetővel, aki, mint kiderült, igen kellemes élményekkel gazdagodott egy magyarországi, budapesti kiruccanása során. Az egyik legértékesebb tenyészbikájuknak azt az egyedet tartja, amelyik a slick gént hordozó bikák közül a legmagasabb indexpontszámmal rendelkezik.

Slick gén, CRISPR-Cas9

A trópusokon élő és a forró, nedves éghajlati viszonyokhoz alkalmazkodó húshasznú fajták esetében találták meg ezt a bizonyos slick gént, amelynek fenotípusos megjelenése a szőrzet különlegesen sima a nedvességet, izzadságot hatékonyan elvezető mivolta. Ezt a gént igyekeztek a globális tenyésztő cégek valamilyen módon bevinni a holstein-fríz fajta egyedeibe. Ennek hagyományos módja a keresztezés, majd a holstein-fríz fajtájú bikákkal történő több generáción keresztül tartó visszakeresztezés. A feladat itt szinte el is lehetetlenült, hiszen az egyetlen kíváncsú slick gén fixálódása anélkül, hogy a donor fajtából más tulajdonságok ne rögzüljenek szinte elképzelhetetlen. Ez viszont komoly genetikai visszalépést jelent a csúcstenyésztett holstein tenyészbikák között. Az iparág ezért ott, ahol az nem tiltott praktika, a génedítálás, génszerkesztés módszeréhez folyamodott. Ez azt jelenti, hogy az adott tulajdonság kialakulásáért felelős génszakaszt kivágják és a CRISPR-Cas9 technológia segítségével beillesztik az utódsejtbe.

A *CRISPR-Cas9 (Clustered Regularly Interspaced Short Palindromic Repeats)* egy forradalmi genetikai szerkesztési eszköz, amely lehetővé teszi a DNS pontos és célzott módosítását. Ez a technológia az elmúlt évtizedek egyik legjelentősebb tudományos felfedezése és számos területen, például az orvostudományban, a mezőgazdaságban és a biotechnológiában alkalmazzák.

CRISPR szekvencia: Olyan rövid DNS-szakaszok, amelyeket a baktériumok használnak az őket megtámadó vírusok emlékezeteként.

Cas9 enzim: Egy fehérje, amely „molekuláris ollóként” működik, és képes a célzott DNS szakaszok elvágására. A technológia alapja, hogy a kutatók mesterségesen tervezhetnek egy vezető RNS-t (gRNS), amely pontosan egy adott DNS-szekvenciához kötődik. A Cas9 enzim ezt követően elvágja a célzott DNS-t, lehetővé téve, hogy a sejt természetes mechanizmusa kijavítsa a hibát (homológ rekombinációval), s egy új genetikai szekvenciát helyezzenek be a célzott helyre. A CRISPR-technológia rendkívül pontos, mivel a gRNS vezeti az enzimet a kívánt DNS-régióhoz. Gyors és költséghatékony, összehasonlítva más genetikai szerkesztési technikákkal. A CRISPR szekvenciák olyan DNS-szakaszok, amelyeket a baktériumok az őket érő vírusfertőzések elleni védekezésre használnak. Ez egyfajta immunrendszerként működik a baktériumokban. Nézzük részletesen, mit is jelent ez.

anyagot, és kis darabokat kivág belőle, amelyeket beilleszt a saját genomjába, a CRISPR régióba. Ezek a darabok a vírus genetikai kódjának rövid szakaszai, ezeket hívják spacer szekvenciáknak. A memória kialakítása: A spacer szekvenciák úgy működnek, mint egy „emlékezet” vagy adatbázis, amely megőrzi a korábbi vírusfertőzések információit. Ezek a spacer szekvenciák közötti régiókban található meg a CRISPR-szekvenciák (ismétlődő DNS szakaszok). Támadás esetén aktiválás: Ha a baktériumot ugyanaz a vírus újra megtámadja, a CRISPR-rendszer aktiválódik. A baktérium az emlékezeti spacer szekvenciák alapján CRISPR RNS-t (crRNA) hoz létre, amely pontosan megfelel a behatoló vírus DNS-ének vagy RNS-ének. Cas fehérjék támadása: A crRNA-t egy Cas fehérje (például a Cas9) „olvassa le” és használja útmutatóként. A Cas fehérje segítségével a baktérium felismeri a vírus DNS-ét, és pontosan elvágja azt, megakadályozva a vírus szaporodását.

Miért nevezik ezt az „emlékezetként” használt DNS-nek?

A baktérium a spacer szekvenciák révén „megjegyzik” a vírusok genetikai információit, hogy egy jövőbeli támadás során gyorsan és hatékonyan védekezhessen ellenük. Ez az adaptív védekezés az élővilágban egyedülálló a baktériumoknál, mivel más élőlények esetében a veleszületett immunválasz dominál, míg a baktériumok ezzel az „emlékezeti” mechanizmussal védik magukat. Miért fontos ez a technológiai alkalmazások szempontjából? A CRISPR rendszerből származik a CRISPR-Cas9 technológia, amelyet a kutatók genetikai szerkesztésre alakítottak át. A baktériumokban természetes módon meglévő DNS-azonosítási és -vágási mechanizmust használják fel arra, hogy célzottan módosítsanak DNS-t bármely élő szervezetben.

Az EU és az ehhez teljesen igazodó hazai jogi környezet (amely esetenként még fokozottabb védelmet jelent) nem teszi lehetővé a genetikailag módosított élő szervezetek közvetlen bekerülését a fogyasztási láncba. Jogi dilemma, hogy az ilyen génmódosított tenyészbikák szaporítóanyaga alkalmazható-e a köztenyésztésben, illetve az utódai vagy az utódai által termelt tejre vonatkozathatók-e ezek a szabályok. Jelen értelmezésünk szerint nem.

A másik kritikus pont: tegyük fel, hogy a slick gén keresztezés útján kerül az adott szaporítóanyag-donor tenyészbikába. A fajtatiszta tenyészállatok EU/hazai jogi besorolása előírja a min. 3 generáció fajtaazonos, főtörzskönyvi besorolását. Ez a feltétel a holstein-fríz fajta tenyésztési programjának előírási alapján még szigorúbb, hiszen a főtörzskönyvi besorolás alapvető kritériuma, hogy húshasznú egyedek egyáltalán nem tartalmazhat a vérvonal. Semmilyen mélységben, semmilyen generációban!

Ezekkel a gondolatokkal zárom soraimat és bízom abban, hogy szakmai beszámolómmal sikerült felkeltenem a Tisztelt Olvasók érdeklődését a Holstein Világszövetség legutóbbi elnökségi ülésén tapasztaltakra és az ott végzett munkára.

Örömkre szolgál, hogy meghívásunkat elfogadva, a következő ilyen eseménynek Magyarország lesz a helyszíne, ahol reményeim szerint lesz alkalmunk megmutatni a magyar tenyésztők kemény munkájának eredményeit és a több évszázados tenyésztési kultúránkat, gyönyörű országunkat.

Hogyan működik a CRISPR rendszer a baktériumokban?

Vírusfertőzés felismerése és emlékezés: Amikor egy vírus (például egy bakteriofág) megtámad egy baktériumot, a vírus genetikai anyagát (DNS-ét vagy RNS-ét) bejuttatja a baktériumsejtbe. A baktérium felismeri a behatoló genetikai

HIGIÉNIKUS ISTÁLLÓ, EGÉSZSÉGES TERMELÉS

Az állatok csak akkor tudnak genetikai képességüknek megfelelő szinten, egészségesen és gazdaságosan termelni, ha a takarmányozási igény biztosításán felül a megfelelő istálló és termelési higiénáról is gondoskodunk. Fajtól, hasznosítási típustól, kortól, termelési állapottól függetlenül folyamatosan törekedni kell arra, hogy a fertőzéseket okozó baktériumok számát alacsonyan tartsuk, csökkentsük a betegségeket okozó rovarok életterét, és megszüntessük a káros istállókörnyezetet okozó magas páratartalmat és ammóniagázt. Legyen szó juhászatról, kecskefarmról, húshasznú vagy tejelő szarvasmarha ágazatról vagy lótenyésztésről a fertőzési lánc megszakítása és a tiszta környezet fenntartása alapvető követelmény az állat születésétől kezdve a termelés végéig. A termelési lánc teljes hosszában nagy odafigyelést igényel ez a feladat, de vannak olyan kritikus időszakok, amikor nem lehet hibázni, hiszen az súlyos kieséssel, gazdasági veszteséggel jár.

A megfelelő istállóhigiénia kialakítása alapvető feltétele a gazdaságos termelésnek. Ennek lépései a rendszeres almozás, az alom víz és ammóniatartalmának megköttése, a kórokozók számának csökkentése és újraszaporodásuk gátlása.

Az Actisan 360 alomfertőtlenítő készítmény rövid behatási idő alatt elpusztítja a baktériumok 98%-át és 5-7 napon keresztül biztosítja a higiénikus környezetet.

Kalcium-szulfát: nagy mennyiségű vizet képes megkötni, ezáltal gátolja a penészgombák fejlődését.

Alumínium-szulfát: közömbösíti az ammóniát, illetve leköti a karbonsavakat oldhatatlan sók formájában.

A **növényi illóolajok**nak köszönhetően nem irritálja a nyálkahártyát.

Felhasználási terület
általánosan felhasználható

Kiszerelés
25 kg (zsák)

Javasolt adagolás
**Kitrágyázást követően a teljes alapterületre
kell szétszórni 150g/m² dózisban.
Ezt követően hetente 100g/m² az ajánlott
mennyiség (almozás előtt). Pihenőboxos
tartás
esetén 50 - 100 g/m² hetente.**

**A dózisok megosztásával növelni
lehet a fertőtlenítő hatást.**

MATE KÁN EGYETEMI NAPOK

Jakab Lajos
területi igazgató, HFTE

Idén szeptember 27-29. között került megrendezésre a **MATE KÁN Egyetemi Napok**. Évről-évre fejlődést okoz, hogyan tudnánk az elmaradó show-bírálatokat olyan színes és hasznos programmal pótolni, ami a laikus közönségnek is érdekes látványt jelent és szakmai szempontból is értéket képvisel.

Emlékeim szerint *Bakos Gábor* elnökségi tagunk fogalmazta meg először a gondolatot, hogy az amerikai 4H program mintájára fiatalokat, diákokat kellene bevonni a munkába. A 4H lényege, hogy a fiatalok kiválasztanak egy tenyészállatot, azt gondozzák, fölkeszítik, majd egy show keretében bemutatják.

A MATE részéről *Dr. Szabari Miklós* karolta föl az elképzelést és vállalta, hogy az Egyetem részéről támogatást kér ehhez az új típusú programhoz, diákokat toboroz, beszerzi a szükséges eszközöket és a karokon belül koordinálja a szervezést. Egyesületünk vállalta a szakmai munkát, a felkészítés, nyírás, show-felvezetési ismeretek átadását. Vállaltuk a szakmai program összeállítását, annak szervezését, lebonyolítását. Az ötlet megvalósítása nem kevés munkával és szervezéssel járt, de szerencsére sok lelkes segítő csatlakozott a kezdeményezéshez.

Köszönet illeti a **Bicskei Mg. Zrt.** és az **Agrária Zrt.** tenyészeit, akik rendelkezésünkre bocsátották tenyészállataikat a versenyzéshez, gyakorláshoz és a napi szintű munkához is minden segítséget megadtak.

A programra húsz lelkes diák jelentkezett, heten a kaposvári, tizenhárman a gödöllői karról. A gödöllőiek a bicskei-ödön majori, a kaposváriak pedig a szentgáloskéri telepre jártak gyakorolni. A munka szeptember elsején indult egy elméleti oktatással, az üszők kiválogatásával. A résztvevők sorsolás útján kapták meg a betanítandó állataikat. Innentől napi szinten kezdtek foglalkozni az üszőkkel, folyamatos felügyeletünk mellett. Lépésről lépésre haladtunk, a betöréstől a tökéletes show-felvezetés elsajátításáig. Közben szintén a nulláról indulva megtanulták a nyírás alapjait is.

A KÁN pénteki nyitónapja előtt, csütörtökön érkeztek az állatok a helyszínre. Az első két nap még a mosásról, gondozásról, gyakorlásról szólt, majd szombaton kezdődött a verseny.

Tíz-tíz fős csoportokra osztottuk a csapatot és csoportonként három óra állt rendelkezésükre, hogy mindenki a lehető legtökéletesebben megnyírja az állatát. Míg az egyik csapat nyírt, addig a másik csapat tagjai segítették az állat fékezésében, megnyugtatózásában a társaikat. A három óra elteltével a bírók egyenként értékelték a nyírás eredményét, majd csere következett és az eddigi segítő csapat mutathatta be nyíró tudományát. Egy kidolgozott pontrendszer alapján külön értékeltük a test, fej, lábak, has, hátvonal minőségét.

Vasárnap következett a show-felvezetés versenyszáma, melyet szintén két körben mutattak be a résztvevők a nagyszá-

mű nézőközönség előtt. Igyekeztünk a programot újszerű elemekkel is érdekessé tenni. Ilyen volt például, hogy a versenyzők egyenként, maguknak választott bevonuló zenére érkeztek a ringhez. A bírálatot *Kőrösi Zsolt* végezte. Nagyon szigorú szemmel, minden apró részletre figyelve, a nemzetközi versenyek szabályait követve döntötte el a helyezéseket. Szükség is volt a szakavatott szemre, mert a versenyzők nagyon felkészültek voltak. Sokszor csak apró dolgokon múlt egy helyezés. Öröm volt látni a fiatalok szorgalmas munkáját, amelynek eredménye egy minden várakozásunkat felülmúló show-ban csúcsonyult ki.

A két csoport helyezettjei közül összevetés során dőlt el végül a felvezető verseny győztese, valamint a felkészítés során szerzett pontok és a felvezetés során szerzett pontok összevetéséből az abszolút győztes személye.

Tenyészállat felkészítés helyezése:

- 1, Hege Sára és BORI
- 2, Takács Tamara Loretta és KÓBOR
- 3, Skultéty Veronka és SZEDRES

Felvezető verseny első osztály helyezése:

- 1, Isztl Emese és GABI
- 2, Béres Gabriella és FRANCISKA
- 3, Nagy Bence és CSOMA

Felvezető verseny második osztály helyezése:

- 1, Hege Sára és BORI
- 2, Ladosinszki Anna és ÁRMÁNY
- 3, Rikács Eszter Imola és BOKROS

Felvezető verseny összevetés helyezése:

- 1, Hege Sára és BORI
- 2, Isztl Emese és GABI
- 3, Béres Gabriella és FRANCISKA

Abszolút győztes:

Hege Sára és BORI

Azt gondolom, minden kollégám nevében mondhatom, hatalmas élmény volt ez diáknak, oktátónak egyaránt. Úgy gondoljuk, többeket sikerült „megfertőznünk” a szakma szépségeivel és friss diplomásként szívesen válnak majd részesévé tejtermelő közösségünknek.

A sikeres rendezvény elismeréseképpen a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesülete és a MATE kiérdemelte a Magyar Állattenyésztők Szövetségének Tenyésztőszervezeti Nagydíját.

Az új programunk mellett megtartottuk még a mindig sikeres fejési bemutatóinkat is. Ez most is sok látogatót vonzott. Sok érdeklődő kapott betekintést a tejtermelés világába. A bemutatóra érkező két nagyszerű tehenet mint mindig, most is a **Bos-Frucht Agrárszövetkezet** homokszentgyörgyi tenyészeté biztosította.

Köszönet illeti érte *Pupos Cintia* telepvezetőt, aki lelkiismeretesen segítette a munkánkat. Hálásak vagyunk *Juhász Károlynak* is, aki a bemutatóinkon segítette munkánkat, valamint a versenyző diákokat is sokszor segítette sokéves tapasztalatai átadásával.

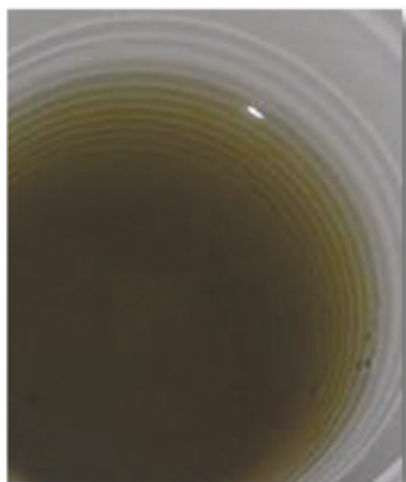

Incimaxx Aqua S-D

Teljesítménynövelés ivóvízzel

Ön melyik vizet választaná?

Kezelés előtt

2 hét használat

4 hét használat

**Ha egy tehén 8 l-el több vizet iszik egy nap
az önnek 2,5 l többlet tejhozamot jelent.**

Érdemes foglalkozni vele?

Teljes körű higiéniai megoldás

ECOLAB®

Hivatalos forgalmazó: **Animal-Hygiene Kft.**
Kiss Attila: +36 30 229 6794
Molnár Helén: +36 30 952 9678
Mozsár-Molnár Bettina: +36 30 334 2592

Ecolab-Hygiene Kft.
1139 Budapest,
Váci út 81–83.
Tel.: +36 1 886 1315
Fax: +36 1 886 1320

INCIMAXX AQUA S-D

TELJESÍTMÉNYNÖVEELÉS IVÓVÍZZEL

Nyakas Farm – Hajdúnánás

Nyakas Tamás vagyok, hárman vagyunk testvérek. Mivel az ott-honunk a gazdaság területén van, így már egészen kicsi koromtól bepillantást nyertem a telep életébe. 2016-ban végeztem a Nyíregyházi Egyetemen, mint mezőgazdasági mérnök, majd ezt követően a Debreceni Agrártudományi Egyetemen mesterképzésen állattenyésztő mérnökként szereztem diplomát. Büszke vagyok arra, hogy családi vállalkozásként működünk. Bátyámmal, Andris-sal az a célunk, hogy ezt a hagyományt tovább vigyük, és megőrizzük mindazt, amit édesapánk felépített. Jelenleg az időm jelentős részét a tanulmányaim töltik ki, de igyekszem részt venni a telepi munkák koordinálásában is. Ahogy lehetőségem engedi, próbálok minél több szakmai tapasztalatot átvenni édesapámtól, hisz az alapokat csakis tőle tanulhatom meg. Munkánkat nagyban segíti, hogy kiváló szakemberekkel dolgozunk együtt. Jelentős szakmai segítséget jelent számunkra a külső szaktanácsadók jelenléte, hisz a technikai fejlődésekről első kézből tőlük értesülünk. Érdeklődési köröm fókuszában a korszerű istálló- és fejéstechnológia áll. Jelenleg figyelemmel kísérem a technikai újításokat és a számunkra szükséges, és megfelelő eszközöket igyekszem bevinni a telepi struktúrába is. Ennek érdekében rengeteg rendezvényen, tanulmányi úton veszek részt, hogy bővíteni tudjam ismereteimet. Büszke vagyok arra, hogy családi vállalkozásként Magyarország kiemelt telepei közé tartozunk.

Nyakas Tamás – Nyakas Farm és
Kiss Attila – az Animal-Hygiene Kft. ügyvezetője
Fotó: Értékkálló Aranykorona

Az utóbbi években tapasztalt szélsőséges időjárási viszonyok egyre inkább óvatosságra intenek bennünket. A hőstresszel évről évre egyre több a problémánk. Észrevettük, hogy nagy meleg idején sem szívesen mennek az itatókhoz a tehenek. Ennek nem örültünk, hisz ebben az időszakban az istálló hűtése mellett termelés szempontjából elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű folyadékbevitel. Az ingadozó tejár miatt minden csepp tej számít. Jó minőségű vízzel nem csak a megtermelt tej mennyiségét tudjuk növelni, hanem az állatok általános állapotát is tudjuk javítani. Több folyadék felvétele esetén optimalizálni tudjuk az elfogyasztott takarmány hasznosulását, egyéb lázzal járó betegségek visszaszorítását. Aggódtunk amiatt, hogy az évtizedek alatt lerakódott biofilmrétegben, mely a vezetékekben megtapadt, nagy melegben milyen baktériumok, algák telepednek meg, melyek az állatok egészségére károsak lehetnek. Ekkor jutottunk el oda, hogy nyitottá váljunk az ECOLAB által forgalmazott vízkezelési rendszer kiépítésére. Ismereteim szerint több, mint tíz éve tart közös munkánk, és úgy gondolom, bizonyították hozzáértésüket, elkötelezettségüket. Szakmai sikerünk kulcsa az, hogy biztosítsunk az állatok számára minden lehetőséget, hogy minél kiválóbb termelési eredményeket produkálhassanak. Miután az ECOLAB több termékkel is bizonyított, így számunkra kézenfekvő volt, hogy az ivóvízzel kapcsolatos probléma megoldását is rájuk bizzuk. 2016 tavaszán sikerült megegyeznünk, és elindítanunk az újabb közös együttműködést. A technológia kiépítését alapos telepi felmérés előzte meg. Mivel nem kis beruházásról van szó, minden kérdésünkre precíz, szakmailag helytálló válaszokat kaptunk.

Úgy gondolom, minden lehetőséget meg kell, hogy ragadjunk, hisz ez a gazdaság nem csak bennünket, hanem még sok-sok családot tart el. Számunkra fontos a dolgozók munkájának megbecsülése. Az eddigi eredmények alapján tapasztalataink pozitívak. Nyári időszakban is jóval alacsonyabb visszaesést tapasztaltunk, valamint megnövekedett a felhasznált víz mennyisége is, mely azt jelenti, hogy a tehenek sokkal több vizet fogyasztanak. Továbbá a gyógyszerfelhasználás is csökkent. Kevesebb lett a hasmenés, jobb takarmányhasznosulást tapasztaltunk. Az itatók tisztábbak. Laktáció átlagunk 2020-ban 11427 liter volt, úgy gondolom, hogy ennek a szép eredménynek az elérésében szerepe volt a vízkezelésnek is. Nekem az a véleményem, hogy a hatékony termelésért áldozni kell. Természetesen mindez pluszki költséget von maga után, de hosszú távon kell gondolkodni, így viszont számíthatunk a megtérülésre.

Mozsár-Molnár Bettina
Animal-Hygiene Kft.,
területi képviselő,
szaktanácsadó –
Kelet-Magyarország

Mozsár-Molnár Bettina
Animal-Hygiene Kft. és
Nyakas Tamás –
Nyakas Farm

ECOLAB®

„ARANYVONAT” ÉRKEZETT A SOLUM MG. ZRT-HEZ

Sebők Tamás

5×100.000 és 2×130.000!

Solum Mg. Zrt., Csémpusztá

Aranytörzskönyves egyedek:

IRÉN 33211 7652 2

24321 End-Road Beacon-ET×24924 Minnigan-Hills day-ET

KATI 33211 8078 7

26076 Delaberge Dolloway-ET×22970 MS-M-Pondhill Buckeye Pilot

ÁGI 33211 6418 5

22409 End-Road- Beacon-ET×**19738 Magor Exeption-ET**

BOKRÉTA 33211 6162 9

24807 Sildahl Jett Air-ET×**17838 MS Magor Bolívia Allen-ET**

MARI 33211 7880 7

24435 Zani Bolton Mascalse-ET×19223 Minnigan-Hills Day-ET

Solum Mg. Zrt., Komárom

Platinatörzskönyves egyedek:

VIRÁG 30273 7845 1

22257 BRU-SU-Boliver Morpheus-ET×20977 RO-N-AN

Bwmarsh Darren-ET

Mohr 30273 8796 9

22084 Charlesdale Superstation-ET×23346 Badger Bigshot-ET

Öt új **Aranytörzskönyves** és két új **Platinatörzskönyves** egyedet ünnepelhettünk a **Solum Mg. Zrt. csémi és komáromi** tenyészetében. Ez 750.000 kg tej... és még pár tízezer kg, amit az oklevelek átadásáig ráadásként „kaptunk” az ünnepeltektől. Döbbenetes számok!

A termelés mögött meghúzódó genetikai potenciál és az azt támogató megbízható küllemi tulajdonságok összhangja tapintható volt, a hét tehén átlag hármasspermaindex gyönyörű tükörképe volt a háttérben húzódó problémamentes életnek. Mi kell ennél több? A 100.000 kg-ok átlag hat laktációból születtek (2 öt, egy 6 és két 7 laktáció), míg a 130.000 kg-ot Virág 10, Mohr viszont már a 7. (!) laktációban teljesítette, összesen tehát 47 laktáció kellett a fenti érték eléréséhez, amely így több mint 16.000 kg-os átlag laktációkat feltételez! Beltartalom tekintetében közel 53.000 kg zsír+fehérje kg-ot összesítettünk. A Platinatörzskönyves Virág, a 10.735 zsír+fehérje kg-os terme-

lésével már átlépte az Európa egyes országában külön kategóriát képviselő 10.000 kg-os beltartalmi álomhatárt is. A napi tejtermelési „rekordot” Kati állította fel a negyedik laktációjában mért napi 88,9 kg-mal, míg az elsőborjas rakétákat Mari gyűjtötte be a legerőteljesebben, 65,8 kg-os napi tejtermeléssel. A legmagasabb standard laktáció Mohr nevéhez fűződik, negyedik korában elért 19.631 kg-mal, őt Kati követi 18.772 kg-mal, de Mari és Irén is tudott 18.000 kg feletti standard laktációkat produkálni. A hét tehén átlag küllemi bírálati Végpontszáma is elérte a G+80 pontot, amely megbízhatóan biztosította a kiváló funkcionalitást a mindennapi munkához.

A pedigreinformációkban félkövéren kiemelve szívmengető olvasni a magyar holstein tenyésztés legendás korszakát idéző, egyik legsikeresebb országos tenyésztési programunkból született két tenyészbika nevét – Magor Exeption és MS Magor Bolívia Allen – akik még így húsz év távlatából is meg-meg tudnak villanni olyan tenyészállatok pedigréjében, akik bekerülnek a halhatatlanok névsorába. De rajtuk kívül is a fenti listán sok nagy nevű, Magyarországon sokat használt és kedvelt tenyészbika neve olvasható, amely hűen a tükrözi a genetikába befektetett tőke megtérülését.

Nagy, népes családok viszont annyira nem jellemezték a csapatot. 47 ellést követően csupán 9 egyed él még ma is a fenti két tenyészetben, amelyből négy üsző, tehát csak öt termelő tehén él közvetlen leszármazottként a hét ünnepelt tehén után. A teljes közvetlen „lánykoszorú” viszont közel további 500.000 kg tejet termelt, ebből a fent említett, jelenleg még élő 5 egyed összesen 158.153 kg-mal vette ki a részét. És ez a szám nagy lendülettel és folyamatosan növekszik!

A csémi „ötösfogat”, Irén, Kati, Ági, Bokréta – sajnos már csak Mari nélkül.

ÜTŐS VÉDELEM A TŐGYGYULLADÁS ELLEN

A klinikai és szubklinikai tőgygyulladás megelőzésének meghatározó eleme
a hatékony tőgybimbó-fertőtlenítés!

PREGOLD:

fejés előtti használatra, kiválóan
tisztít

UDDERGOLD *platinum:*

fejés utáni használatra, barrier
(lezáró) hatású

4XLA:

fejés előtt és után is alkalmazható,
kiváló a hiperkeratózis ellen

**Akár
12 órás
védelem**

És a komáromi „páros”, szintén már csak egyik tagja, Mohr a menedzsmenttel.

Mohr, egy igazán fiatalos 10 éves tehén a 49. Platina-törzskönyves tehenünk. A 7 laktáció alatt megtermelt 130.000 kg tej mintha nyomot sem hagyott volna rajta!

ÁLLATTARTÓ TELEPEK CSÚSZÁSMENTESÍTÉSE BETONMARÁSSAL

A már meglévő betonfelületek marását, csúszásmentesítését végezzük, mellyel nagymértékben javítjuk az állatok életkörülményeit.

A szétcsúszások száma 90-100 %-al csökkenthető!

A marás költsége már néhány hónap alatt megtérülhet, kisebb telepek esetén akár egy állat megmentésével is!

A betonmarás speciális gépekkel történik, melyek méreteiknek köszönhetően az istállók bármely területén nagy hatékonysággal lehet dolgozni.

Az ország egész területén vállalunk munkát!

SZILÁGYI ZSOLT EV.

+36-20/34-71-427

szikla.23@freemail.hu

Referenciák:

Claessens Általános Mezőgazdasági Kft. - Somogyszob, Segesd
Foldesi Rákóczi Mezőgazdasági Zrt. - Földes
Szent István Egyetem tangazdasága - Hatvan-Nagygyompos
Genbank-Semex Hungary Kft. - Mezőhegyes
„HALADÁS PLUS” Mezőgazdasági Szolgáltató Kft. - Medgyesegyháza
Városfold Agrárgazdaság Zrt. - Városfold
VADAS Kft - Bélmegyer
Hajdúböszörményi Béke Mezőgazdasági Kft. - Hajdúböszörmény
BOS BLEK - FARM Kft. - Berettyóújfalú

HÁT EZ MILYEN ESZKÖZ?

DÁN KVK CSÜLÖKKÖRMÖZŐ KALODA!

Tóth József +3630-902-8467

Dr. Lehoczky János +3630-9453-764

FUTÓMŰFELÚJÍTÁS

**PROFESSZIONÁLIS CSÜLÖKKÖRMÖZŐ
KALODÁK HOLLANDIÁBÓL
WOPA BV GYÁRTMÁNY**

**ÁTHAJTÓ JELLEGŰ KALODA
HORGANYZOTT VÁZSZERKEZETTEL
ÖNBIZTOSÍTÓ EMELŐ-RÖGZÍTŐKKEL
CE JELZÉSSSEL, MUNKAVÉDELMI LEÍRÁSSAL.**

A kaloda alacsony küszöbvel gyártott, ez megkönnyíti az állat kivezetését. A hátulsó lábvégek felemelés után rögzíthetőek, a kaloda rúgásgátló funkcióval is ellátott.

Dr. Lehoczky János
Leholand Kft.
6635 Szegvár, Kórógy u. 72.

A FAJTAFÜGGETLEN GYORSSZERVIZ

Tel/fax: 63/464-361
web: www.leholand.hu

Mobil: 30/9453-764
e-mail: leholand@leholand.hu

REKORDEREK KÖSZÖNTÉSE

Jakab Lajos

Újabb Aranytörzskönyves tehénnel bővült a **Prograg Agrárcentrum Kft.** ráckeresztúr-lászlópusztai tenyészeté. 6522 Ábránd (19738 Exception×17395 Grandprix) kilenc laktációt teljesítve, 11 éves korára érte el a 100 ezer kilogrammos álomhatárt. Ábránd erőssége nem a kiugróan magas laktációs termelésben rejlett, sokkal inkább jellemző rá a kiegyensúlyozott, 11-13 ezer kilogramm közötti produktum nagyon jó vemhesülési mutatókkal. Küllemét tekintve magán hordozza a nagy élettéljesítményű tehének oly gyakori tulajdonságait, mint a széles mellkas, viszonylag alacsony farmagasság és a nagyon feszes, egyenes hát.

Az oklevelét Mudris Ferenc műszakvezető és kollégái vették át. Szívből gratulálunk!

A **Dózsa Mg. Zrt.** tassi tenyészetében mindig megadják a módját rekorder teheneik köszöntésének. Nem volt ez másképp most sem, hisz egyszerre két Aranytörzskönyves tehenet is ünnepelhettük. Vallják, hogy az ilyen szép eredmények eléréséhez elengedhetetlen a csapatmunka, így az ünneplésen is mindenki részt vesz. Míg ment a tehének avatása, addig rotyogott a kitűnő birkapörkölt a hatalmas bográcsban. Előkerültek a sörpadok, asztalok, üdítő italok. Igazi kerti partivá alakult az új fejőház előtti tér.

A tehének bemutatását kezdjük is a rangidőssel. 1278 Délceg (21560 Hayden×20299 Dayton) 136 ezer kilogrammot is meghaladó élettéljesítményével érdemelte ki a Platinatörzskönyvet. 13,5 évesen, kilenc laktációt teljesítve került azon kevés tehének sorába, aki ilyen címmel büszkélkedhet. Legmagasabb 305 napos laktációs termelését 14.833 kilogrammal a negyedik ellése után érte el. Végig nagyon kiegyensúlyozott termelést produkált, még a kilencedik ellése után is 13 ezer kilogramm közeli eredményt ért el.

Az Aranytörzskönyvbe kerülő társai közül az egyik szintén a Délceg nevet viseli, bár szoros rokoni kapcsolatot nem ápolnak, lehet, hogy a családfa távolabbi ágán mégis van közük egymáshoz. 2308 Délceg (22707 Topshot×21086 Bayonne) 12 évesen, nyolc laktáció alatt termelt 110 ezer kilogrammnál is több tejet. Egészen kimagasló beltartalmi

mutatókat jegyezhettek föl egyedi lapján. Élettéljesítményre vetítve 4,81% zsír, 3,59% fehérjetermelése 5,3 tonna zsírt és 4 tonna fehérjét eredményezett.

2845 Oroszlán (23246 Jutland×16919 Lukart) 112 ezer kilogramm tejjel került avatásra. 11,5 évesen, nyolc laktáció alatt produkálta ezt a kiváló eredményt. Legmagasabb 305 napos termelését a harmadik ellése után érte el, de még a nyolcadikban is meghaladta a 13 ezer kilogrammot.

Az avatási ceremóniára dr. Kis Tamás igazgató-helyettes egy kis verssel is készült, melyet engedélyével itt osztanék meg:

*E három állat legyen jó példa,
Ti nektek, többi tehének!
Kell a tej, amiből majd fizetést emelek.*

*Látjátok marhák! Előre lehet itt lépni!
Kettő arany, egy meg platina
Nyugdíj felé sodorja őket e tejlavina.*

*„2845 Oroszlán”! Te szenvedélyes barom!
Néhányan már futottunk előled,
Hogy a fenébe folyt ki ennyi tej belőled?!*

*„2308 Délceg”! Neked is meglett a 100 ezer,
Ezt el sem hiszem! Ne már!
Ez már lassan hosszabb szám, mint az ENAR.*

*És ő itt „1278 Délceg”,
Ki sok tejet adni sosem volt félszeg.
Már 3 éve is összeje volt 100 tonna,
„De ez nekem nem elég, fejjetek még” – mondta.
Elfogyasztott vagy 20 derék bikát,
Nevéhez hűen várta a délceg hercegek legjobbját.
Együtt örül most vele 5 lánya és 2 fia,
Néhányan már, mint gyrosos pita.
Ömlött tőgyéből a tej, mint a Niagara,
Készült a sok trappista, tejjől, gomolya.
Elérte hát a 130 ezret,
Mit is kívánhatna még, nyugdíjas éveket,
vagy csak még pár hetet?
Nem! Neki célja az 1500 mázsza,
Hogy tejjével egész Tasst ellássa!*

Az okleveleket Kovács Márta igazgató, dr. Kiss Tamás igazgató-helyettes és munkatársaik vették át. Szívből gratulálunk a Dózsa Mg. Zrt. csapatának!

DiaReset

A gyors támogatás!

Hasmenés esetén.

A **DiaReset** gyorsan és hatékonyan támogatja a borjút, ha emésztési zavarok lépnek fel. A széklet állagának gyors besűrítésével csökkenthető a folyadékvesztés és elősegíthető a borjú vitalitása. Az összetevők kombinációja biztosítja a borjú gyors regenerálódását. Így a **DiaReset** segít a borjúnak, hogy visszanyerje korábbi teljesítményszintjét.

Lépjen kapcsolatba velünk: info@biochem.net

Egyszerre három Aranytörzskönyves tehén avatására került sor a **Bicsérdi Arany-Mező Zrt.** tenyésztésében. Közülük egy már nem élte meg az átadó napját, bemutatásukat vele kezdeném.

3802 Vali (19530 E. T.×21055 Ivan) 11 évesen, hét laktáció alatt érte el az Aranytörzskönyvbe kerülés kritériumát. Nyolcadik ellése után nem sokkal került ki a tenyészetből. Végig nagyon kiegyensúlyozott termelés jellemezte. 12 ezer és 13 ezer kilogramm között zárta a 305 napos laktációit. Külleme is átlag fölötti volt. Elsőborjas kori bírálatokor láb és tőgy pontja is 83 pont volt.

4682 Tuja (25840 Patron×22856 Kodak) 10 évesen, a hetedik laktációjában érte el 100 ezer literes termelést. Legmagasabb 305 napos laktációját a harmadik ellése után produkálta. Ekkor 16.324 kilogrammal zárt. Kilenc borja született, az ötödik ellésekor bika ikerpárnak, a hetedik ellésekor üsző ikerpárnak adott életet. Reméljük, lesz közülük, aki anyja nyomdokaiba lép!

5239 Zsófi (26221 Tribunex19530 E. T.) kilenc évesen, már a hatodik laktációban elérte a 100 ezer kilogrammos termelést. Negyedik laktációjában néhány liter híján 18 ezres termelést produkált, de így volt ezzel még a hatodik ellése után is. A legnagyobb napi tejét is az utolsó laktációjában érte el, 68,2 kilogrammal. Küllemi tulajdonságok terén sem volt szegyenkezni valója. Elsőborjasként 83-as végpontszámot kapott.

Az okleveleket Berki Gyula elnök-igazgató, Szili József ügyvezető és munkatársaik vették át. Szívből gratulálunk!

Szemegyeztető bírálat Kocsolán

Legutóbbi szemegyeztető bírálatunknak a **Kocsolai Mezőgazdasági Szövetkezet** adott otthont, ahol kiváló körülmények között zajlott a háromnapos munkaértekezlet. Nagyon sok megbeszélési és gyakorolni való téma került terítékre. Mindig is célunk volt a küllemi bírálat nemzetközi gyakorlatában történt változások mihamarabbi átvétele, elsajátítása, programunkba emelése. Ennek kapcsán több olyan tulajdonság, módszer megbeszélése is megtörtént, ami a közeljövőben megjelenik a hazai bírálatok sorában is. Egyik legfontosabb volt a mozgáskép (locomotion) tulajdonság új referenciakálájának megismerése, elsajátítása.

Megvitattuk a különböző „defekt” kódok alkalmazási lehetőségeit is. Ezek a kódok olyan, eddig nem bírált jellemzőket tudnak megjeleníteni a tehenről, amelyek fontos kiegészítő információkat lehetnek. Hogy csak egyet említsek, ami talán a legközismertebb, az ágyékerősség. Ezekre a kódokra a jövőben akkor lesz különösen szükség, ha a nemzetközi gyakorlathoz igazodva mi is áttérünk a kalkulált fő bírálati tulajdonság pontokra. Az új bírálati rendszer természetesen új bírálati programot is kíván, ezért ennek tervezése és formátuma is témáink között szerepelt. Áttekintésre került a HGI-ben szereplő küllemi összetevők módosításának lehetősége, valamint a fő bírálati tulajdonságok kalkulációjának módszere is. Természetesen most sem maradhatott el a statisztikai számok, grafikonok kiértékelése, megbeszélése.

A zárt térben, asztal mögött töltött munkaórák után valódi felüdülés volt a telepi gyakorlati munka, a tehenek bírálata. Itt a kritikusabb tulajdonságok és az új tulajdonságok bírálatára került leginkább a hangsúly. Úgy gondolom, hogy sikerült is a három nap alatt kellően átbeszélni, és a bírálat nyelvére fordítani a tanultakat. Persze, hogy minél zökkenő mentesebben sikerüljön az újdonságokat beépíteni, még számos gyakorlásra lesz szükség, de úgy érzem, hamarosan a mindennapi munkánk részévé tud majd válni. Köszönettel tartozunk a Kocsolai Mezőgazdasági Szövetkezet munkatársaiknak, hogy helyszínt biztosítottak és mindenben segítették a munkánkat!

TÁBLAAVATÁS MEZŐTÚRON

Berkó József

A „Minősített tenyészállat előállító üzem” címnek nem nehéz megfelelni. Szinte majdnem minden egyesületi tag végeztet termelésellenőrzést, emellett már csak ivadékvizsgálati bikát kell használni és küllemi bírálatot kell végrehajtani az első laktációsoknál. A mezőtúri **Agrofríz Kft.** már nagyon régen megfelelt ezeknek a feltételeknek, de most látták elérkezettnek az időt arra, hogy méltóak a tábla kihelyezéséhez. Természetesen ebben döntő szerepe van a 2021 júliusától irányító tulajdonosi körnek, a képen az oklevelet tartó **Bihari Editnek** és **Fazekas Sándornak**.

Céljuk megvalósításához, mely a telep teljesítményének jelentős növelése, igyekeztek minden feltételt megteremteni. Ennek egyik legfontosabb pontja, egy elhivatott telepírányító csapat össze állítása volt. Egy jó csapat, javuló feltételek, látványos eredmények. Gratulálunk! Csak így tovább!

Pluimers HR IsoSpray®-Zártcellás PUR Hab szigetelés

Védelem a hőmérsékletváltozás negatív hatásaival szemben

- meglévő és új szerkezetekre egyaránt fújható
- hőhíd és hézagmentes szigetelést biztosít
- vízzáró
- terhelhető
- erősíti a meglévő szerkezetet
- szinte minden felülethez tapad
- kiemelkedő hővezetési tényező: $\lambda_D = 0,023 \text{ W/m.K}$

 PLUIMERS
WWW.PLUIMERS.HU

iroda@pluimers.hu

50 év tapasztalat a PUR hab szigetelésben

AMIGHETTI

EX-90

NUMERO UNO

In Memoriam

2010-2024

A VILÁG ELSŐ GENOMIKUS ÓRIÁSA

Numero Uno nem csupán cégünk, hanem iparágunk egyik legendás alakja volt, kiváló genetikai öröksége hosszú éveken át erős befolyással bírt és bír a hazai és nemzetközi tenyésztésre nézve egyaránt. Kivételes tulajdonságaival, nagyszerű utódaival jelentős hatást gyakorolt a szarvasmarha tenyésztés jövőjére. A genomika korszakának első globális óriása 2011 decemberében Genomax bikaként lépett a ranglistákra és azonnal a tenyésztők figyelmének középpontjába került és majd egy évtizedig ott is maradt. 2019-ben, a Semex akkori tenyészbika elemzője, Brian Carscadden a következőképpen jellemezte az Uno-hatást: “Amikor 2014-ben lányai alapján először értékelődött, nagyon sok tenyésztő elkeseredett a tej tenyészértékének csökkenése miatt, de a következő években lenyűgözte őket Uno lányainak fejlődése és tartóssága. Uno úgy ismert, mint az egészségi tulajdonságok kiváló örökítője és az Immunity+ programunk egyik zászlóshajója. A lányai ritkán kerülnek a betegistállóba és rendszeresen jól termékenyülnek. Ideális faralakulással és kiváló lábszerkezettel bírnak. Mirigyes, jól illesztett tőgyek és korrekt bimbó forma és méret jellemzi őket. Mindemellett rendelkezik azzal a képességgel, hogy magas beltartalmat is örökítsen, ami egy plusz bónusz.”

Az a tény, hogy a világ egyik legjobb bikája hazánkban élt és termelt, méltó elismerése a magyar tenyésztési- és állategészségügyi rendszernek.

Uno, cégünk történetének egyik meghatározó alakjaként, kiemelt figyelmet és szeretetet kapott egész élete folyamán mezőhegyesi mesterséges állomásunkon.

Emlékét mély tisztelettel megőrizzük.

GYÓGYNÖVÉNYEK ÉS EGYÉB TERMÉSZETES KIEGÉSZÍTŐK ALKALMAZÁSA AZ ANTIBIOTIKUM CSÖKKENTÉSE ÉRDEKÉBEN

dr. Kranjec Ferenc
vezető, Holisztikus Állatgyógyászati Szakcsoport
Magyarországi Precíziós Állattartásért Egyesület

Felmerülhet a kérdés, hogy hol kapcsolódik a precíziós állattartáshoz a gyógynövényes termékek témaköre, amelyre egy jól ismert szakmai tézissel lehet a legkimerítőbben válaszolni: Az egészséges, természetes környezethez leginkább hasonló módon tartott állat termel optimálisan, és érvényesíti a genetikai képességei legjavát. A természetes hatóanyagokat tartalmazó termékek egyrészt maradékanyagok nélkül és komplex módon biztosítják az egészséget, előzik meg a betegségeket, regenerálják a különféle szerveket, miközben a környezetet és bioszférát károsító hatásuk a legminimálisabb, sőt arra még kedvező hatással is bírnak.

Honnan jöttünk és merre tartunk?

A világtendenciát, amely a nagyüzemi állattartást napjainkban övezi, az AMR rendeletet és az azzal kapcsolatos cselekvési terveket, annak előzményeit jól ismerjük, azt most nem taglalom. Viszont a különféle, több évtizedes múltra visszatekintő, gyógynövény tartalmú termékgyártók, több százmillió dolláros értékben megvalósuló, világszintű takarmányipari cégek általi (Cargill, DSM, Techna stb.), felvásárlása folyamatosan zajlik. Az állattartás költségeinek igen jelentős hányadát kitevő takarmány minőségét, egészségre és teljesítményre gyakorolt hatását, azaz hagyományos kifejezéssel a hozamfokozási képességét növelő tendencia egyértelmű. A vizsgálatok nagy egyszámmal, jól mérhető módon végezhetők el, így a hatás könnyen, gyorsan, egyértelműen kimutatható. Mindezek alapján tehát egyáltalán nem véletlen, hogy a takarmányipari fejlesztések legfontosabb iránya a fitogenetikus termékek kutatása, melynek eredményei és alkalmazásának elterjedtsége napjainkra megkérdőjelezhetetlen.

A különféle környezet- és állatvédelmi szervezetek feltett szándéka a nagyüzemi állattartás betiltása. Az ökológiai lábnyom a szarvasmarha esetében a legnagyobb, körülbelül tízszerese a baromfiban megállapíthatóknak. Ez egy oldalról tekinthető elkeserítőnek is, de a tartalékok kihasználása, a javulási tendencia szempontjából akár pozitív elbírálás alá is eshet. Egy biztos: Böven van tennivalónk és lehetőségünk, de leginkább kényszerünk! Ha meg akarjuk tartani állattenyésztésünket, kénytelenünk vagyunk "felvenni a kesztyűt".

A kérődzők szervezete, élettani folyamatai - ősi életmódja miatt - meglehetősen jól reagál a különféle növényi hatóanyagokra (legelés közben akár keresik is azt...), nem beszélve a kimagasló méretű és jelentőségű bendőflórára, ami különösen jól befolyásolható gyógynövényi összetevőkkel, amit a széleskörű nemzetközi publikációs eredmé-

nyek is alátámasztanak. Ha csak a metánkibocsátás csökkentéséről beszélünk, több száz publikáció található a témában, és több tucat termék kapható a piacon.

A gyógynövények modern gyógyászati felhasználása egyidős a penicillin felfedezésével. A fejlesztési irány nem a hatékonysági kérdések miatt indult másfelé, hanem közgazdasági okokból. Sokkal gyorsabban, olcsóbban, nagyobb mennyiségben lehetett előállítani az antibiotikumokat, mint a gyógynövényes termékeket. Viszont napjainkra az antibiotikum fejlesztések leálltak, az utóbbi 10 évben már szinte észrevehetetlenek, mivel irreális költségekkel és igen hosszú átfutási idővel kell számolni. Ha esetleg mégis napvilágra kerül egy újabb antibiotikum molekula, az nagy bizonyossággal a humán tartalékok közé kerül, mivel az alapvető cél az emberi megbetegedések hatékony gyógyítása, tehát **nem nagyon kell reménykednünk újabb megoldásokban az antibiotikum fejlesztések területéről.**

**A Magyar Buiatrikus Társaság
XXXII. Nemzetközi Tudományos
Kongresszusán 2024. november
7-én, Kecskeméten elhangzott
előadás alapján**

Mindemellett az antibiotikumok is természetes eredetű anyagok, különféle mikroorganizmusok anyagcseretermékei tehát ezek is a természet termékei. Számos jól ismert és széles körben használt gyógyszerünk hatóanyaga természetes, ráadásul herbál eredetű. Elég csak a digitálisokra, aszpirinre, atropinra, opiátokra, vagy éppen a szarvasmarha praxisban is korábban

széles körben ismert és méhösszehúzásra eredményesen használt anyarozs alkaloidára (ergometrin) gondolni. Továbbá, ami mindenki számára egyértelmű és közismert, napjaink egyik legnagyobb figyelmet kapó növényének, a vadkendernek a hatása. Végső esetben pedig a gyilkos galóca "mérges természete" említhető meg, amely még az általános iskolai biológia tankönyvekben is fellelhető.

Tehát lépni kell, más megoldásokat kell keresni és miért ne lenne valami élettanilag hatékony, ami természetes eredetű?

"Nem minden leves lesz jobb több borstól, egyesekbe több só is kell!" - a holisztikus szemlélet

Nem árulok el túl nagy újdonságot azzal, ha kiemelem itt is, hogy a komplex szemlélet, a többirányú megközelítés alapvető jelentőséggel bír napjaink állattenyésztésében. A megfelelő állattól, környezettől, takarmánytól, ivóvíztől és higiénia mellett - vagy éppen azok meglétének érdekében - felmerül az alábbi tényezők biztosításának kényszere is mint: étvágyjavítás, fájdalomcsillapítás, gyulladáscsökkentés, LPS-hatások elleni küzdelem (a kórokozó már ott sincs, mégis antibiotikumot adunk), tüneti kezelés (pl. légzőszervi nyálkaoldás), immunerősítés, stresszcsökkentés, szöveti integritásvédelem és -regeneráció támogatás.

AltaZEMINI

*A frissen értékelődött AltaZEMINI
lányai nem okoznak csalódást.*

Patty Jones

Bryceholme Zemini Jiffy & Clelor Zemini Darci; Canada

Tőgy komp:	+1,87
Láb komp:	+0,11
Hasznos élettartam:	+4,0
Fertilitási Index:	+0,2

Fehérje:	+0,12%/+73 Font
Tej:	+1.271 Font
Zsír:	+0,22%/+109 Font

Amerikai lányainak átlagos termelése

Fehérje:	3,5%
Tej:	12.270 kg
Zsír:	4,4%

Alta Genetics Hungary Kft.

zbabai@altagenetics.hu | www.altagenetics.hu

 Alta
Érték ▲ Bizalom ▲ Eredmény

A "holisztikus szemlélet" kifejezés alkalmazása így sokkal célszerűbbnek tűnik, mint az "alternatív gyógyászat" kifejezés. Nem beszélve arról, hogy napjainkban igencsak felmerül a kérdés, hogy mihez képest mi is az alternatíva...? Egy dolog viszont kétségtelen, és a klasszikus, tüneti kezelést nélkülöző, regenerációt figyelmen kívül hagyó terápiát egy plasztikus példával bátorítok szemléltetni: Ha egy égő házhoz időben megérkeznek a tűzoltók, és mielőbb elkezdik az oltást az nagy előny, de **ki fogja eltakarítani a romokat és renoválni az épületet?!**

Van hatóanyag, van hatásmód és van elvárt hatás!

Ennél a témakörnél a leginkább megdöbbenő az a személyes élmény, ami tejelő tehenészetekben tett látogatásaim kapcsán ért. Az a paradigma, ami az antibiotikumok használatát övezi, a következő: „Ha 10-ből csak 4 tőgyes tehen gyógyul meg antibiotikum kezelés hatására, azzal semmi gond nincs. Azt megszoktuk már.” Ezzel szemben „a természetes összetevőket tartalmazó, antibiotikum mentes termékektől a hatékonysági elvárás magától értetődően 100%”. Nincs ebben talán valami ellentmondás...? Esetleg mi lenne akkor, ha így gondolkodnánk: **10 esetből csak kettőnek kelljen adni antibiotikumot, mert az összes többi állapota rendeződött már holisztikus szer hatására?**

Az antibiotikumok vizsgálatához viszonyítva legalább hasonló számú tudományos kísérletet találunk a nemzetközi szakirodalomban, amely különféle növényi eredetű vegyületcsoport, vagy konkrét alkaloid hatékonyságát vizsgálja eredményesen bizonyos szervműködés kapcsán. Érdekes tény viszont ezen kívül, hogy az elmúlt évtizedekben az antibiotikumok törzskönyvezési eljárása irodalmi hivatkozásokra alapozva, más termékekre való referálással - azaz saját vizsgálatok nélkül - valósulhatott meg, tehát új eredményeket, tapasztalatokat ritkán vonultatott fel az állategészségügyi gyógyszeripar. Viszont csak ha a kérődzőknél maradunk, a tanninok fehérjekötő, -újrahasznosító és metán emmisszió gátló hatása, vagy a különféle szaponinok ammóniatermelés visszaszorító hatása vezető kutatási témák napjainkban is.

A vizsgálati eredmények mindeközben arra is rámutatnak, hogy a különféle kombinációk, illetve az egyes összetevők megfelelően megválasztott aránya hozza el az ideális hatást. A különféle kombinációk alkalmazása mindemellett egy állatgyógyászati készítményen belül, az új törzskönyvezési előírások miatt, napjainkban már lehetetlen. Itt is szeretném kiemelni, hogy a fitoterápiás termékek fejlesztésének legfőbb célja a komplex megoldás biztosítása, a holisztikus szemlélet megvalósítása. (Lsd. ábra: Az antibiotikumok és fitoterápiás termékek hatásainak összehasonlítása.)

Az előzők természetesen azt is feltételezik, hogy a gyógynövényes termékek fejlesztése és gyártása a gyógyszerfejlesztéssel hasonló sztemderdek szerint történik, azaz az alapanyag minőség-ellenőrzés, hatóanyag mennyiségi sztemderdizálás, hatóanyag kinetikai és dinámiai vizsgálatok, klinikai hatékonyság-vizsgálatok, vivőanyag optimalizálás egyaránt részei a folyamatnak. Nem beszélve a szinergizmus kutatásról, és céltudatos kombinációk használatáról. Továbbá mivel köztudott szakmai tény, hogy bizonyos bonyolult élettani folyamatok támogatására nincs

konkrét gyógyszer-hatóanyag, azaz nincs mindenre célzott gyógyszerhatás (csupán pl. szusztrátok, enzimösszetevők állnak rendelkezésre), komoly fejlesztési terület az olyan funkciók támogatása, mint például a későbbiekben részletezett regeneráció és immunműködés.

1. táblázat: Az antibiotikumok és fitoterápiás termékek hatásainak összehasonlítása

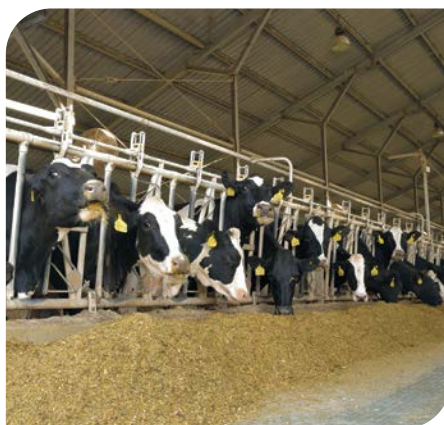
	Antibiotikum	Fitoterápia
Antibakteriális hatás	+	+
Tüneti kezelés	-	+
Regeneráció	-	+
Komplex megoldás	-	+
Specifititás (állatfaj, szövet, indikáció, környezet)	-/+	++
AM Rezisztencia kiváltás	++	-
AM Rezisztencia kiszorítás	-	++

Szövetspecifikus regeneráció

Egy nagyon érdekes, új fejlesztési irányvonal és kezelési megközelítés a különféle szövetek közvetlen működéstámogatása, regenerációjának fokozása. Ezek tejelő tehenek esetében különösen jól kivitelezhető, és hatékonyan mérhető területek, amelyekre az a jellemző, hogy kimondottan egy adott szerv működését kívánják befolyásolni, azaz az erre leghatékonyabb gyógynövény kombinációt megtalálni, miközben a tehenészetek legfontosabb, legnagyobb termelési veszteségeit előidéző problémáit próbálják kiküszöbölni. Ilyen fejlesztési területek a tőgy mirigyvégek kamráinak szárazra állítás utáni regenerációja, és a tejutak ellenállóképességének fokozása, a szomatikus sejtszám csökkentése. A méhnyálkahártya újraépülésének célzott támogatása, méhinvolúció gyorsítása, az endokrin folyamatok és embrió ideális implantációs feltételeinek megteremtése. Végül, de nem utolsósorban a májműködés fokozása, regenerációjának támogatása, zsírtartalmának csökkentése.

Ez utóbbi esetében legtalálhatóbb az a példa ami a „beállt motor” esetével írható le legérzékletesebben. Kétségtelenül jó néhány „májvédő” termék áll rendelkezésre a legkülönbözőbb formákban. Ezek a termékek rendszerint többek között valamilyen májanyagcsere szubsztrátok, vagy epehajtók amelyek kétségtelenül fokozzák a máj működését, amennyiben azzal semmi probléma nincs, de mutasson nekem valaki egy frissen ellett holstein tehenet, amelynek a mája nincsen valamilyen mértékben elzsírosodva, és nem szenved zavart valamely mértékben a májműködése. Ezen esetekben a külsőleg adott szubsztrátok korlátozott hatást fejtenek ki. A „beállt” motort is szét kell szerelni, meg kell tisztítani, az elhasználódott alkatrészeket ki kell cserélni, majd ezt követően próbálkozhatunk a prémium üzemanyag tankba töltésével, hogy javítsuk a teljesítményt. A máj működését először újra kell indítani, a regenerációról gondoskodni kell, a sejtműködést támogatni kell, amihez jelen tudásunk szerint egyelőre gyógynövény kombinációk állnak rendelkezésünkre.

Mastitis diagnosztikai vizsgálatok az Eurofins Vetcontrol Kft-nél!

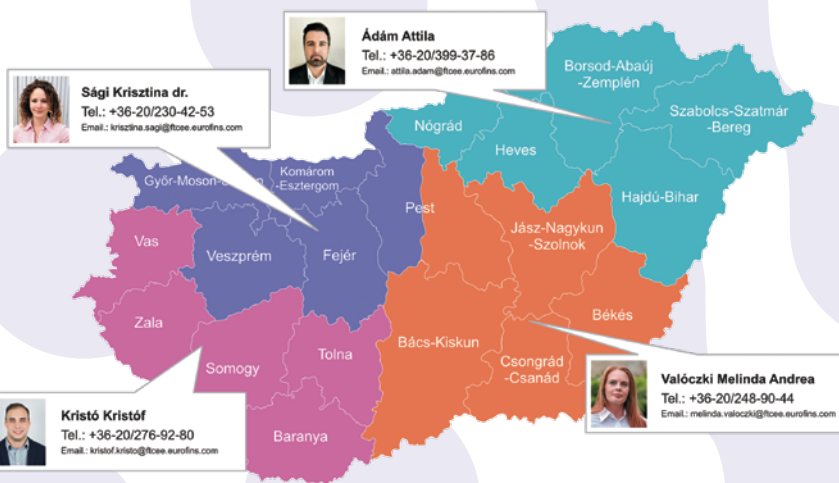
Ne hagyja figyelmen kívül a mastitis által okozott gazdasági veszteségeket!

Amennyiben szeptember és december között állományának kötelező Brucella és Leukózis vizsgálatait az Eurofins Vetcontrol Kft-nél végezteti el, most a MIC antibiotikum rezisztenciával egybekötött mastitis vizsgálatokra 40%-os kedvezményt biztosítunk Önnek. Ráadásul minden elvégzett vizsgálat mellé gyógykezelési javaslatot is készítünk, amelynek segítségével célzottan az antibiotikum csökkentési irányelvet figyelembe véve tudja kiválasztani a megfelelő antibiotikumot.

A fenti kedvezménnyel kapcsolatban és egyéb felmerülő állategészségügyi kérdéssel keresse bizalommal területi képviselőinket:

Mastitis diagnosztikai szolgáltatás:

- tejmintavételi csövek **DÍJMENTES** biztosítása (szükség esetén előre sorszámozva),
- országos **DÍJMENTES** mintaszállítási körjárat
- gyors, pontos, precíz eredményközlés
- gyógykezelési javaslat minden MIC antibiotikum rezisztencia vizsgálathoz **DÍJMENTESEN**,
- eredmények feltöltése **RISKA** telepírányítási rendszerbe,
- felkészült szakmai laborhátter

A majdnem elfeledett immunrendszer

Komoly meglepetés éri azt a szakmai utazót, aki külföldi látogatásai során (nem csak nyugaton, hanem poszt szocialista országokban is) az a szemlélet fogadja, hogy a kiegyensúlyozott termelés alapja az egészséges immunrendszer. A kórokozók foglalkozni előzetesen célszerű, a szervezetet alapvetően megóvni kell a fertőzésektől, nem pedig „sodródni az árral” és „tűzet oltani”. Talán nem véletlen, hogy a lengyel baromfiágazat az elmúlt tíz évben a világ harmadik baromfi exportőrévé vált úgy, hogy a leghíresebb multinacionális étteremláncok legmagasabb szintű élelmiszerminőségi és -biztonsági szabványainak tud megfelelni. Ezt nem csak pénzzel érték el. A mentalitás megváltozása, a szorgalom, kitartás, tenniakarás is kellett hozzá.

Minden szakmabeli számára egyértelmű, hogy a szubklinikai fertőzések, gyulladások a termelési eredmények, és gazdaságosság romlásához vezetnek, amit még a szervezet ellenálló képességének megfelelő szinten tartása mellett meg lehet előzni. Viszont had utaljak vissza a kezelhetetlen „tőgyes tehen” esetére, vagy már egy „mindennel is” gyógyított méhgyulladásos esetre, netalán a biztosan jól vakcinázott, de mégis az adott betegségtől elhulló borjúra. Megfelelő immunrendszer hiányában a legjobb antibakteriális kezelés, és a legpontosabban megtervezett és végrehajtott vakcinázási program is hatástalan. És igen, valóban, a kártyavár ilyenkor összedől...

Összefoglalásképpen, a végére kérem, engedjenek meg néhány kulcsüzenetet – provokatív módon – kérdőmondatok formájában:

- Szükséges-e „lépni”, „felvenni a kesztyűt”, más megoldásokat keresni?
- Lehetséges-e, hogy elértünk az antibiotikumok teljesítőképességének határáig, és hogy azok sem „csodaszerek”?
- Miért akarunk egy antibiotikumot egy másik antibiotikummal kiváltani, ha van olyan megoldás, amivel ténylegesen csökkenthető az antibiotikum felhasználás?
- Miért ne lenne valami élettanilag hatékony, ami természetes eredetű?
- Kell-e elvonatkoztatni a gyógyszer/hatóanyag/hatásmód személettől és az eredményességet szem előtt tartani?
- Szükséges-e végre nem csak a kórokozóval, hanem az immunrendszerrel is foglalkozni, és kell-e azt megbe-
tegedés esetén is támogatni, stimulálni?

Sokaktól hallom, hogy a tehenészetek antibiotikum felhasználása a legalacsonyabb az egyéb fajokhoz képest, és „nem ez fogja megváltani a világot”. Az is elég népszerű vélekedés, hogy az egyén elhivatottsága eltörlül egy légitársaság lehetőségeihez képest, ha a globális felmelegedés problémája szóba kerül. Miránk viszont egy olyan ágazat környezetre gyakorolt hatása van bízva, amely – teljesen jogosan – igen komoly támadásnak van kitéve a környezetvédő szervezetek által, úgyhogy meggyőződésem szerint a szarvasmarha-tenyésztésben dolgozóknak nemcsak számos lehetőség áll rendelkezésére, hanem a jövő nagyüzemi állattartása érdekében szinte kötelességük is ezzel foglalkozni.

TELJES KÖRŰ ELLÁTÁS ÁLLATTARTÓ TELEPEK RÉSZÉRE, TERÍTŐJÁRATOS SZOLGÁLTATÁSSAL. Telepellátó Kft. - A biztos választás! telepellato@telepellatokft.hu Hatvan, Nádasdy T. u. 9. fsz. 1. +36 37 740 680 +36 30 507 1941 www.telepellatokft.hu Kiváló minőségű tőgyhigiéniai termékek mostantól egyenesen a Telepellátó Kft. gyártásából! telepellatokft Telepellátó Kft. 	ŐSZI KIEMELT AJÁNLATAINK					
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="801 1254 1161 1590"> Energiapótlás </td><td data-bbox="1161 1254 1505 1713"> </td></tr> <tr> <td data-bbox="801 1590 1161 2094"> Tőgyhigiénia </td><td data-bbox="1161 1713 1505 2094"> PVC és EVA csizmák </td></tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="801 2094 1505 2161"> Tőgytörő papírok Széles termékpalalettánkról érdeklődjön a megadott elérhetőségeken vagy keresse fel webáruházunkat! </td></tr> </table>	Energiapótlás 		Tőgyhigiénia 	PVC és EVA csizmák 	Tőgytörő papírok Széles termékpalalettánkról érdeklődjön a megadott elérhetőségeken vagy keresse fel webáruházunkat!
Energiapótlás 						
Tőgyhigiénia 	PVC és EVA csizmák 					
Tőgytörő papírok Széles termékpalalettánkról érdeklődjön a megadott elérhetőségeken vagy keresse fel webáruházunkat!						

Mondjon **IGEN-t** a többre!

Tudjuk, hogy a tejelő tehenek élettelsítménye kulcsfontosságú vállalkozása nyereségessége és a bolygónk fenntarthatósága szempontjából is. Ezért fejlesztettük ki a Hy-D-t®, amely biológiailag hatékonyabb D-vitamin forrást biztosít a tejelő tehenek számára. Ezzel nemcsak az állomány egészségét javíthatja, hanem a teljesítményt is növelheti.

Most már magabiztosan mondhat **IGEN-t**

- A tejtermelés növelésére
- A kalcium- és foszforanyagcsere optimalizálására
- Az immunrendszer erősítésére

Fordítsa ezt a lehetőséget nyereséggé!

www.dsm.com/anh

Kövessen minket:

dsm-firmenich

A KÖLDÖKCSÖVES HÍGTRÁGYA KIJUTTATÁS MAGYARORSZÁGI TAPASZTALATAI

Komjáthi Bálint
üzletágvezető, Pap-Agro Kft.

A **Pap-Agro Kft.** közel évtizedes tapasztalattal rendelkezik a köldökcsöves hígtrágya kijuttató rendszerek értékesítésében és üzemeltetésében. Ennek a technológiának úttörőjeként és vezető magyarországi képviselőjeként sok tapasztalatot szereztünk a témában.

A technológiáról

A köldökcsöves rendszer egy rendkívül hatékony, nagy kapacitású, folyamatos munkavégzést lehetővé tevő hígtrágya kijuttatási módszer, mellyel jelentősen csökkenthető az egy köbméterre eső fajlagos kijuttatási költség. A magyarországi **üzemméretekhez illeszkedő gépekkel** a tapasztalatokat alapul véve reálisan elérhető teljesítmény **1000-2000 m³ hígtrágya** kijuttatása **műszakonként**. Ez annak köszönhető, hogy a telepi tározótól a vágókéses szivattyú közvetlenül és folyamatos üzemben látja el a kijuttatást végző traktorvontatású adaptert trágyalével, az erre a célra alkalmas csővezetéken és tömlőkön keresztül. A hatótáv egy szivattyúval akár 5 km is lehet! Az alkalmazott kijuttató adapterek széles skálája elérhető, felszínre – és talajba injektáló egységek egyaránt.

A vásárlók motivációja

A gazdaságok jelentős része a fentebb említett elsődleges előny, a nagy teljesítmény és az ebből adódó jelentős költségcsökkenés miatt döntött a technológia mellett. Azokban az esetekben, ahol a tartálykocsis kihordás lett kiváltva, **2-4 éves megtérüléssel** lehetett számolni még úgy is, hogy a taposási kár drasztikus csökkentéséből eredő járulékos termésnövekménnyel nem kalkulálunk, mivel az nehezen számszerűsíthető. Ezen felül évjárat és időjárás függvénye, hogy a gyorsabban elvégzett kijuttatás milyen előnyökkel jár(hat). A munkaerő és az erőgépek jobb kihasználtsága, talajba injektálás esetén a soron következő műveletek – pl. talajmunka, vetés – hamarabb történő elvégzése az egyre kiélezettebb időjárási körülmények között nagyon komoly ráhatással lehet a későbbi terméseredményekre.

Az elmúlt évek során egyre inkább előtérbe kerül a tápanyag központú szemlélet, a hígtrágya minél precízebb kihelyezése a szántóföldekre. Ennek célja, hogy több értékes tápanyag jusson el a későbbiekben a kezelt területen fejlődő növény számára. A nyári kijuttatási időszakokban – melyek jellemzően túlsúlyban vannak hazánkban – ezt a célt azokkal az injektorokkal lehet megvalósítani, amik valóban a talajfelszín alá juttatják a trágyalé teljes mennyiségét, megőrizve így a lehető legtöbb hatóanyagot. A nitrogén hasznosulás szempontjából a növények számára a fejtrágyázás a legoptimálisabb, főként a tavaszi, amikor a hűvösebb időjárás miatt kisebb a N-emisszió. Ezt a hatást tovább lehet csökkenteni egyenes késes/tárcsás kijuttató eszközök alkalmazásával, melyek megvágják a talajt, de nem okoznak számottevő kárt a növényállományban. A köldökcső vonszolása a szántóföldön természetesen hajtárt szab az állományban végzett munkák terén, fontos az időpont jó megválasztása, és a kedvező időjárás is. A tapasztalat nagyon változó ezzel kapcsolatban, sok esetben tartózkodóak az üzemeltetők, más esetekben bátran alkalmazzák a technológiát állományban is.

Összefoglalva elmondható, hogy a beruházások irányára egyre inkább az, hogy egy-egy gazdaság rendelkezzen felszínre (állománnyal borított területekre) és talajba juttató adapterrel is. Ezzel a teljes kijuttatási időszak alatt optimális eszköz áll rendelkezésre a jó minőségű munkavégzéshez, és ezek a gépek jól illeszkednek az ammónia kibocsátás csökkentését elősegítő technológiák sorába is.

Kijuttató adapterek széles választéka

Kis túlzással állítható, hogy ahány gazdaság, annyi féle igény. Igény lehet a minél nagyobb munkaszeleltség és a taposás csökkentése, a szaghatás minimalizálása, a kis erőigény, a legegyszerűsebb kijuttatás. Mostanra már minden igény kielégíthető, ha szükséges, egyedi megoldások megtervezésével, kivitelezésével.

KLEUTEC
Landtechnik mit System

KÖLDÖKCSÖVES HÍGTRÁGYA KIJUTTATÓ GÉPEK ÉS TECHNOLÓGIÁK A PAP-AGRO KFT. KÍNÁLATÁBAN

- A leghatékonyabb módszer
 - folyamatos munkavégzés
- Akár 250 m³/óra kijuttatási teljesítmény
 - Környezetbarát
- Minimális taposás – talajkímélő
- Telepíthető közvetlenül a tározó mellé, de köztes puffer konténerhez is
- Hatótáv egy szivattyúval akár 5 km
- Precizitás - kijuttató adapterek széles választéka
- Hatékony megoldások kisebb táblaméretek esetére is
- Versenyképes ár és drasztikusan alacsonyabb fajlagos üzemeltetési költség a tengelyen történő szállítással összehasonlítva

PAP-AGRO
Mezőgazdasági gép és alkatrész

2750 Nagykőrös, Alsójárás D. 1/A
+3620/219-4440

info@pap-agro.eu
www.pap-agro.eu

Egyenes tárcsás és kultivátorkapás injektor

Ejtőcsöves felszíni kijuttató egység

Az üzemeltetésről

Az elmúlt évek általános tapasztalata, hogy a technológia által kínált lehetőségek kiaknázásához elengedhetetlen a jól képzett munkaerő alkalmazása. A rendszer üzemeltetéséhez két gépkezelő szükséges, a kijuttatást végző erőgép kezelője és a szivattyút kezelő-felügyelő személy. A TLT meghajtású szivattyúnál javasolt az állandó jelenlét, a dízelmotoros/elektromos szivattyúk vezérlőegységei rendelkeznek automatikus biztonsági vészleállítási funkciókkal. Igény szerint további kezelőszemélyzet szükséges a csőrendező üzemeltetéséhez, ez a feladat függvényében folyamatos, vagy időszakos jelenlétet és egy további kisebb erőgépet igényel.

Hasznos újdonások

A tömlőkkel végzett munka megkönnyítésére megjelentek a kínálatban praktikus kiegészítők. A „csőrendező” egy függesztett munkaeszköz, amivel lehetőség van a köldökcső kíméletes mozgatására nyomás alatt, munka közben is. Erre szükség lehet akadályok kikerülése esetén (pl. villanyoszlop, fa), illetve a munka előrehaladtával közelíteni lehet a tömlőt a kijuttatást végző géphez, csökkentve ezáltal az aktívan mozduló hosszt, csökkentve így

a teljesítményigényt és növelve a tömlő élettartamát. Ezzel az eszközzel lehetőség nyílik hosszabb köldökcső használatára, így megnövelhető az egy csatlakozási pontról áttelepülés nélkül bejárt terület **mérete**. Ez komolyan megfontolandó azon gazdaságokban, ahol nagy táblaméretek vannak, és az áttelepülések idején spórolni szeretnének. Nagyon hasznos ez az eszköz az üres tömlők összeszedése során is, jellemzően kanyarokban a tömlő megvezetésében nagy segítség.

Sok idő takarítható meg az egyszerű kézi tömlőszorító eszközzel is, jellemzően a műszakvégi leállításoknál. A tömlőt lezárva az erőgéppel be lehet vonulni, és a reggeli munkakezdéskor gyorsan újra csatlakozni a tömlőhöz anélkül, hogy a kifolyó trágyalé akadályozná ezt. A szorító jól használható az időnként előforduló karbantartási munkák során is a tömlő gyors elzárására.

Csőrendező és csőszorító

BEMUTATJUK:

Sexcel

Sexed Genetics

Gyorsítsa meg a genetikai előrehaladást!™

Ez az, amire várt...

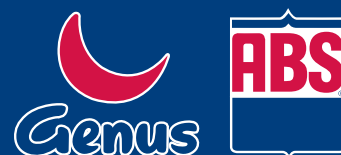
- **Áttörés a spermaszexálás technológiájában**
- **Megnövelt relatív vemhesülési ráta***
- **Listavezető bikáink szexált szaporítóanyaga is elérhető**

21. századi technológia alkalmazásával hozták létre az iparág legelismertebb szakértői a Sexcel™ szexálási eljárást, hogy ezáltal több, nagy genetikai értékű vehem legyen az Ön állományában.

Tel.: +36 79 564 094

www.abshungary.hu

*Az ABS Real World Data® adatai alapján

ÉVADZÁRÓ LÁBVÉGÁPOLÓ TANFOLYAM A SZOLNOK ALCSISZIGETI GAZDAKÉPZŐBEN 2024. NOVEMBER 4-8.

Györkös István

A sántaság kezelésével foglalkozó továbbképzésünk valójában bizonyos szakmai együtt működés jegyében telt. Tanfolyamunk szervezését a Gazdaképző ügyvezetője *Ecseki Mihály*, a gyakorlatok elvégzését *Petrik Ferenc*, újszászi gazda segítette 80 tehenes holstein-fríz gazdaságában. Szíves segítségüket ezúton is köszönjük. Továbbképzésünkön 13 fő vett részt, közülük hárman felsőfokú képesítéssel rendelkeztek, öt fő középfokú képesítésű, öt fő pedig szakmunkás végzettségű volt. Többségükben dolgoztak már szarvasmarhák csülökápolásában, kevesebben vállalkozóként is végezték ezt a munkát. Mindnyájan szakismereteik bővítéséért jöttek tanfolyamunkra. Munkánk alapvető célja a sántasági esetek megelőzése és hatékonyabb kezelése volt.

Ez mindig funkcionális és gyógyító jellegű lábvégápolást jelent, amit teljes állománykörmözés és sántasági kezelések keretében szoktunk elvégezni külső, vagy belső szakemberek segítségével adott állományon. Tanfolyamunk újdonsága, hogy most éppen együtt dolgozhattak mindkét szakember csoport képviselői és meg is fogalmazhatták sajátos célkitűzéseiket, feladataikat. Azaz nem versenytársai, hanem valamiképpen munkatársai voltak egymásnak. Hasonló munkamódszerük, eszköz- és géphasználatuk ezt a közös célt segítette.

Résztevők voltak:

Ádám Imre	Nyakas Farm Kft., Hajdúnánás
Franck Atila	Szajki Mezőgazdasági Zrt.
Fülöp Zoltán	Rábapordányi Mezőgazdasági Zrt.
Garamvölgyi Gergely	Dunaharaszti, tejtermelő farm
Gilányi Szilveszter	vállalkozó, Szeged
Gutpelet Sándor	Szajki Mezőgazdasági Zrt.
Kozma János	gazdaságvezető, Nyírcsászári
Malárik Anna	Bircsák Farm Kft., Solymár
Molnár Gábor	vállalkozó, Szegvár
Molnár Zoltán	vállalkozó, Szegvár
Oskola Gergő	Jászberény
Ifj. Reszegi Sándor	Nyakas Farm Kft., Hajdúnánás
Visi Patrik Imre	Rábapordányi Mezőgazdasági Zrt.

Ismert, hogy telepeinken a lábvégápolási teendőket végző szakemberek két csoportba tartoznak. Egyik a külső megbízott szakemberekből áll, akik általában gyakorlottak ezen a területen, már sok tehenet „körmöztek” meg és rendszerint sok és sokféle sántasági kezelést is végeztek. Ez a munka legfeljebb néhány hétig tart és a szakemberek ezután elmennek a telepről, rendszerint nem is érnek rá a szükséges utókezelésekre. Munkájuk alapvetően funkcionális lábvégápolás, mellyel a körömök védelmi- és teherviselő funkcióit állítják vissza. Kapcsolt feladatuk az észlelt lábvégbetegségek tüneteinek kezelése is (tehermentesítési módszerek alkalmazása, gyógyszeres kezelések elvégzése, stb.).

Az így megkezdett kezelések folytatása, a szükséges utókezelések elvégzése, a további ellenőrzések, az állomány körmözéséből kimaradt tehenek körömápolása, vagy az újonnan észlelt sánta tehenek kifogása és ellátása már a helyi szakemberek feladata marad. A teljes állomány lábvégápolását végző szakembereknek úgy kell tehát dolgozni-

uk, hogy a megkezdett kezeléseket megbízhatóan átadhassák a helyi felelősöknek, hogy folytathatók is legyenek az állat lehetséges gyógyulásáig. A külsősök jelentős segítsége a funkcionális lábvégápolás fő feladatainak ellátása és az észlelt lábvégbetegségek gyógykezelési teendőinek elindítása, megalapozása. Technikai felszereltségük és gyakorlatuk sokszor meghaladja a szokásos telepi szintet. A kezeléseiket úgy kell elvégezniük, hogy az ne okozzon sántaságot, hanem megelőzze azt. Ennek a szakmai munkának folytatódnia kell a további sántasági ellátással, ellenőrzésekkel és újonnan észlelt sánták ellátásával. Mindez már a másik szakmai kör, a helyi szakemberek feladata. Ebbe a másik szakember csoportba egyrészt a 100 körüli, vagy az alatti tehénlétszámmal működő kisebb magángazdaságok vezetői vagy szakemberei, másrészt a nagy létszámú szarvasmarha telepeken dolgozó, a lábvégápolással megbízott felelősök tartoznak, akiknek már sokszor nem szükséges a teljes állomány funkcionális lábvégápolását elvégezniük, de a közben megkezdett sántasági kezeléseket azonban folytatniuk kell. Így pl. a felhelyezett kötésekkel ajánlatos két naponta cserélniük, a feltett blokkokat 2-3 hét elteltével célszerű ellenőrizniük, vagy a megkezdett DD kezeléseket folytatniuk kell, de ajánlatos a lábvég fertőtlenítési programot is kézben tartaniuk. Ezek a teendők kezdetben még kapcsolódnak az állomány már befejezett lábvégápolásához, de ezután bizonyos rendszer szerint ismétlődhetnek, mint ahogyan az állomány sántaságának ellenőrzései és kezelése is. Ezen kívül valójában ők látják a lábvégápolások tényleges, végső eredményét is, nevezetesen, hogy megszűntek-e a kezelt lábvégbetegségek, megszűnt-e az állat sántasága, vagy nem. Ezeket a feladatokat ki más végezni el helyettük? Vagy rosszabb esetben elvégzetlenek maradnak, és az állomány szintű sántaság aránya alattomosan növekszik közben, benne a súlyosabb, már alig gyógyítható, szövődőmnyes lábvégbetegségek növekvő gyakoriságával. Az így kialakult helyzetet már sokkal nehezebb kezelni, vagy javítani bárkinek is.

Tanfolyamunk résztvevőinek véleménye szerint az említett két csoportba tartozó szakemberek nem lehetnek versenytársai egymásnak, hiszen adott állomány lábvégápolási hatékonyságának fejlesztésében munkájukra mindkét fő szakmai területen szükség lehet. Nem versenytársak tehát, hanem közvetlen vagy közvetett munkatársai egymásnak. Ezt igazolták is résztvevőink tanfolyamunk rövidre szabott idejében, de tanulságait elvihették magukkal hosszabb időre is.

A munka hatékonyságának fejlesztése

Tapasztaljuk, hogy nem csak a funkcionális vagy gyógyító lábvégápolás szakszerű elvégzése lehet hatékony, hanem az ezen a területen dolgozó szakemberek jó együttműködése is. Mindkét fent említett szakmai csoport már egységes szempontok és elvek szerint és általában hasonló kézi szerszámokkal, gépekkel dolgozik. Tapasztaljuk gyakran, hogy mindkét csoportban lehetnek gyenge és jó felkészültségűek, utóbbiak kedvező esetben együttműködők egymással és a telepi vezetéssel is. Láttuk, hogy mindkét szakemberi körbe sorolhatóknak más és más munkafeladatai vannak, de kedvező együttműködésük eredményeként csökkenhet az adott állományba tartozó tehenek sántasági gyakorisága.

Tanfolyamunkon mindkét szakembercsoport képviselői aktívan jelen voltak és gyakorlataink, valamint konzultációink alatt a fenti megállapításokat megerősítették, sőt napokig ennek megfelelően együtt is dolgozhattak, most éppen a sánta tehenek kezeléseiben.

Szokásos élezési gyakorlatainkat pl. azok segítették, akik maguk naponta többször is élezi eszközeiket. Ebben a tanfolyam alatt minden tanulóknak részt is vett, nem csak a kések, hanem a fogók élezésében is gyakorolhatták magukat, és többféle gép és köszűrűkorong is rendelkezésükre állt. Megállapíthattuk így nem csak a fontosabb élezési szempontokat (pl. vízhűtés, vagy a nagyobb élszög fontossága), hanem a jól karban tartott eszközök hatékonyabb működését is. A sántasági kezelések területén is vannak kevésbé hatékony módszerek, de hatékonyabbak is. Ilyen éppen a jól megválasztott csiszológép és a megfelelő csiszolókorong is. Többfélélt is kipróbálhattak tanulóink, míg végül a hatékonyabb előnyeit megismerték.

A funkcionális és kuratív lábvégapótlás szempontjainak megismerése után a szükséges fogásokat gyakorolhatták is tanulóink, mialatt minden esetet és munkát közösen megbeszéltünk. Az ilyen konzultációknak mindig része volt bizonyos kritika is, ami természetesen hasznos a balesetvédelem szempontjainál, vagy a munkaminőség és -hatékonyosság javításához. A jó minőségű szakmai munka megismerése és gyakorlása kifejleszthet bizonyos biztonságos ismereteket, mellyel már a lábvégapótlásban is előforduló kóklerekedés is hamar lelepleződik. De nyilvánvalóvá válik az is, hogy a színvonalas munkavégzés látszólagos egyszerűsége és ismétlődése ellenére, mennyire nem „rabszolgá” munka, hanem egyféle szakterület, szakmunka a tehenek lábvége egészségének fenntartásában. Azt is mondjuk, hogy összetett egészségügyi feladat, ami alapos felkészültséget jelent elméletben és gyakorlatban egyaránt tejtermelő állományainkban, de tapasztaljuk, hogy húsmarha tartók esetében is. Az intenzívebb tartási-, takarmányozási- vagy termelési viszonyok állataink lábvégeit is jobban igénybe veszik, mint korábban, ezért megnövekszik a lábvégbetegségek megelőzésének és hatékony kezelésének jelentősége.

Miért nevezzük módszerünket funkcionálisnak?

A lábvéget a burkoló szarutok **védi** és az adott lábra jutó **testtömeget viseli** is. Ezt a kettős működést, funkciót általában 6-8 hónapig képes elfogadhatóan ellátni, aztán már nem. Vissza kell ezért állítanunk az eredeti védelmi és súlyviselési funkcióit az erre megfelelő módszerünkkel. A Hollandiában kifejlesztett módszerhez időközben többek között svájci, osztrák, német, brit vagy amerikai állatorvosok és gyakorló szakemberek, hasznos észrevételei is hozzájárultak, ugyanakkor a holland eredetű élettani szemlélet és gyakorlati alkalmazhatóság mai napig megmaradt. A túlzottan megnőtt, sérült, vagy túlságosan kopott, pl. vékony talpszarut mutató, vagy a túl rövid köröm már nem védi a lábvég belső részeit, hanem károsíthatja. De nekünk is védenünk kell pl. a megfelelő sarokszaru állományát, különösen a hátulsó, belső köröm sarkát. A túlságosan magas, vagy éppen nagyon alacsony sarok sem ad kellő védelmet, rugalmasságot és vérellátást a lábvég belső, élő szöveteinek. Tanulóinknak gyakorlatuk során ezért képet kell kapniuk a megfelelő méretű és alakulású szarutok felépítéséről, hogy aztán a mutatkozó rendellenességeket bizonyos rendszer alapján felismerjék.

A módszer különösen fontos másik pillére az adott végtagra jutó testtömeg eloszlása a szomszédos körmökön, ez az egyensúly ugyanis 6-8 hónap elteltével rendszerint romlik. Leggyakrabban a hátulsó külső, és a mellső belső körmök hajlamosak erre. Az így túlnyomást is kapó körmök gyorsabban nőnek a szomszédjuknál. Ehhez hasonló hatás érvényesül a rosszabb lábszerkezetű, hibás lábállású állatok körmein is. Ezért tanulóinknak a hibás lábállásokra is érdemes volt figyelniük, sokszor még az állat befogása előtt. A szomszédos körmök

talpszaruját tehát célszerű egyenlő magasságba hozni, ami természetesen nem mindig sikerül, de a cél ez. Ezért a túlságosan nagy, vagy a szomszédoshoz képest rendellenes körmöt érdemesebb hamarabb kezelni (ez svájci tapasztalataim is erősítik), mint a másik megfelelő méretűt. Így sok esetben sikerülhet az említett egyensúly kialakítása, vagy a sérült köröm tehermentesítése. Utóbbi esetben ezért nem mindig szükséges valamilyen tehermentesítő papucs felhelyezése. Az említett egyenlő körömmagasságot jól megítélhetjük, ha a lábvéget felülnézetből is megtekintjük. Erre kalodánk felépítése is módot ad. A leggyakrabban végzett sántasági kezeléseket, tehát funkcionális körmözéssel, vagy annak áttekintésével érdemes kezdeni. A rendellenes, vagy sérült körmök védelmi- és súlyviselési funkciója azonban már hiányos. Valójában funkció nélküli szaru képletek a fűkörmök, melyeket a lábvég egészségének fenntartása érdekében módszerünkkel mindig ellenőrzünk, és szükség esetén szabályozunk is.

A sántasági kezelések tapasztalatairól.

Tanfolyamaink alatt többségében sánta teheneket kezelünk, mint ezen a gyakorlatunkon is, ezért válogatás nélkül foglalkozunk az éppen felbukkanó lábvégbetegséggel. Így gyakran megesik az is, hogy egyes lábvégbetegségekkel gyakorlataink közben nem találkozunk tanulóink. Az ilyen betegségek is részei azonban tantervünknek, ezért bemutatóink és konzultációink alkalmával ezek okaira, tüneteire, gyógykezelési módjaira, vagy megelőzési lehetőségeire mindig kitérünk, és meg is beszéljük ezirányú tapasztalatainkat. Ebben a munkában hasznos segítséget nyújthat tankönyvünk is.

Gyakorlataink alatt most a sántaságot okozó lábvégbetegségek közül a laminitiszre utaló tüneteket észleltük leggyakrabban, melyek hátterében táplálóanyag-forgalmi rendellenességek húzódnak meg. Tanulóinknak észlelniük kellett a szarutok rendellenességeit, torzulásait, a talpszaru elváltozásait (bevérvéseket, fehér vonal elválásokat, dupla talpra utaló jeleket, vagy éppen a tipikus talpfekély tüneteit). Gyakorolniuk lehetett ezek mélységi felismerését (pl. sipolyosodást, vagy az oldalfali szaru alatti fekélyesedést) is. Ezek gyors felismerése általában a tehermentesítés elvégzése miatt is fontos lehetett. Aránylag sok fablokkot is feltettünk tehermentesítésként, így meg lehetett beszélni a felhelyezés technikai részleteit ahhoz, hogy a blokk biztos támasztást adjon a termelő tehen sérült végtagjának 4-6 hétig, és ellenőrizhették résztvevőink a blokkos tehenek mozgását is.

Általában kedvező tapasztalataink vannak a fablokkos Demotec 90, vagy a Tecnobase 8000 készletekkel, újabban pedig a Tecnobase 2CB fablokkos készlettel, melyben 200 ml ragasztó, keverő pálcá és kinyomó pisztoly is van. Általában célszerű igazodni a blokkot tartó köröm méreteihez is, ezért törekszünk a kis-, közepes és nagyobb méretű fablokkok beszerzésére, mert szükség lehet rájuk. Tanulóink megtanulhatták a feltett, de már elhasznált fablokk eltávolításának fogásait is, miközben ellenőrizhették a szomszédos gyógyult talpfekély állapotát. A fehér vonal elválás különböző tüneteinek hatékony kezelésével az oldalfali szaru fekélyesedését lehet megelőzni a megfelelő gyakorlat segítségével, amit el is sajátíthattak tanulóink. További gyakorlatot igényelt a feltehetően beteg köröm korai észlelése és kezelése is, mert ez már a későbbi tehermentesítés módját is befolyásolhatta. Mindezeket a módszereket majd tovább kell próbálniuk tanulóinknak otthoni állományukban, miközben eszköz használatukat is biztosabban tehetik.

A sánta tehenek kifogása és rögzítése után hasznos tapasztalatokat sikerült szerezni a sántaság okának (okainak) felderítéséről is. Így pl. az érintett lábvég sarkán fel lehetett fedezni a DD kezdeti, kisméretű tüneteit is, melynek kezelési tapasztalatait meg is lehetett beszélni csoportunkban. Ide tartozó konzultációt jelentett a súlyos DD tünetek kezelése (törlése, fertőtlenítése, gyógyszeres ellátása, esetleg

kötése) is, vagy külön problémát jelentett a szarutok alá húzódó DD tüneteinek felismerése és kezelése is. A fertőző lábvégbetegségek közül az ujjak közötti bőrgyulladás tüneteinek felismerése és kezelése ráirányította tanulóink figyelmét az ujjak közötti bőrhid és a sarok tisztításának fontosságára, a lábvég fertőtlenítési programok részleteire, azok technikai megoldásainak lehetőségeire, vagy éppen a használatos fertőtlenítő szerek alkalmazására.

A sántasági kezelések mindig összefüggésben vannak a funkcionális lábvégápolással. Már utaltunk rá, hogy az egyik szakember valójában megkezdi ezt az összetett munkát, a másik pedig folytatja, vagy éppen be is fejezheti. A gyakran felbukkanó kölcsönös kritika hasznossága is tehető, ha az együttműködés fejlesztését szolgálja.

A gyakorlás jelentősége

Munkánknak módszeresnek kell lennie, ami azt jelenti, hogy rendszerben működik, bizonyos szempontrend szerint. Ezek alkalmazhatóságának próbaköve viszont gyakorlati használhatósága. Az elsajátítandó szempontok nélkül nincs mit gyakorolni, és az „eredmény” nem is lesz megfelelő. Bizonyos elméleti ismeretek ugyanakkor önmagukban nem igazán valóságosak. A gyakorlat segít pl. megtalálni az alig észrevehető DD tüneteket, vagy a tok alatt terjedő DD tüneteit, de a tipikus talpfekély kezdeti jellegzetességeit is. Gyakorlással lesz mind jobb a körömhossz és talpvastagság egymással összefüggő mérete, rendszeres mérés nélkül is. Az un. puha csüdű állatok sarka egy síkban van a talpszaruval. Ilyen esetekben gyakorlással különíthetjük el a sarki régiót azért, hogy megkíméljük. Az is csak további tapasztalatot igényel, hogy a deformált körömök szabályozásánál milyen mértékű ráhagyással dolgozzunk. Ugyanígy az egyes lábvégbetegségek kezelésének jellegzetes fogásait is csak gyakorlással sajátíthatjuk el. Azt is megerősíthetjük, hogy az ilyen gyakorlás, ha azt óvatosan, figyelmesen folytatjuk, már megtanít bennünket a részletek felismerésére és kezelésére, sőt tiszteletére is. Ezért nem olyan nagy túlzás az, hogy gyakorlás alatt nem annyira több száz, mint inkább több ezer tehén lábvégápolását értjük. Közben olykor hibázunk is, ezért jogos bizonyos önkritika, vagy más szakemberek észrevételeinek megfontolása. Sőt a helyi szakemberek által javasolt olyan gyógykezelési módok, melyek aztán beválnak és újonnan alkalmazhatók lesznek.

A gyakorlás a szerszámok használatával, biztonságos kezelésével nagyon is összefügg. A munkához választott kések, fogók és gépi eszközök használata gyakorlás nyomán válik egyre pontosabbá és biztonságosabbá, és mindig kapcsolódik az állattal való bánásmódunkhoz is. Ezért az eredményesen megkezdett tanfolyami munkát otthon célszerű tovább is folytatni.

Rövid beszámolóinkat tanfolyamunk résztvevőinek észrevételeivel zárjuk.

Ádám Imre

Reszegi Sándor munkatársammal vettünk részt a tanfolyamon, ahol kedvező gyakorlati ismereteket szerezhettünk. Ehhez tankönyvünket is érdemes majd használnunk. Megismerhettem a sántaság kezelésének többféle részletét, a hatékony tehermentesítési módszert, több fablokkot is eredményesen felragasztottunk. Késekkel, fogóval és csiszolókoronggal is gyakorolhattam a szükséges fogásokat. Ezt a munkát majd az otthoni állományban is érdemes folytatnom. Fontosnak látom az állománykormozések közötti időszakokban a sántasági kezeléseket és szakszerűbb ellenőrzéseket. Jónak tartottam, hogy szerszámaink élezését is gyakorolhattuk.

Franck Attila

Úgy tapasztaltam, hogy tanfolyamunkon használható elméleti és gyakorlati ismereteket kaptunk, mindenekelőtt a lábvégbetegségek

okozta sántasági esetek kezeléséhez, de a funkcionális körmozés fogásait is gyakorolhattuk. Így jobban együttműködhetünk majd az állomány körmozését végző külső szakemberekkel, mert azonos szempontok szerint dolgozunk, mint ők. Sajnos az állománykormozések közötti időszakban még nem elég hatékony a sánták kezelése, ezen szakszerűbb munkával változtatni szeretnénk. Kiemelt figyelemmel kezelnénk majd az apasztós csoportot, hogy az ellés körüli időben már lehetőleg ne legyen közöttük sánta tehén. *Gutpelet Sándor* munkatársammal együtt vettünk részt a továbbképzésen, akit az említett munkáinkban jó partnernek tartok.

Fülöp Zoltán

Úgy tapasztaltam, hogy a lábvégápolás alapjait megtanulhattuk munkatársammal. Ezt a munkát otthon majd folytatni szeretnénk. Az évente két alkalommal elvégzett állománykormozések közötti időszakokban már a korábbihoz képest szakszerűbben ellenőrizhetjük a sánta állatokat, és kifogva kezelhetjük ezeket. Telepünkön már 3 fő szakemberünk is van, így jobban eloszthatjuk ezt a feladatot, jobban felmérhetjük a sántaságot okozó környezeti tényezőket (pl. alkalmi alomszalma hiány, vagy az állatterek tisztítása, stb.). Ily módon a sántaság kialakulását szeretnénk megelőzni, vagy lehetőleg csökkenteni. Mondhatom, hogy ezen a szakmai területen valójában elindultunk egy kedvezőnek tűnő úton, melyen majd tovább kell haladnunk a jobb eredmények elérése érdekében.

Garamvölgyi Gergely

Teljes állományunk lábvégápolását törekszünk évente két alkalommal szakszerűen elvégezni. Célszerűen figyelnem érdemes majd az időközben előforduló sántasági esetek kezelésére. Ehhez a munkához a megfelelő kaloda és a szükséges szerszámok rendelkezésemre állnak, sőt a tanfolyamunkon hasonlókkal gyakorolhattam is a funkcionális és gyógyító lábvégápolás alapvető fogásait. Ezt a hatékony munkát állományunkban is folytatni szeretném majd. Ennek megfelelően töreksem a DD korai felismerésére és már korábban gyakoroltam is a sántaságot okozó DD korai tüneteinek kezelését, ami eredményre is vezetett. Előnyös lenne erre a munkára olyan kezelőtér kialakítása, mely az állomány napi mozgását nem zavarja, ahová az alkalmi sántákat könnyen kifoghatjuk, ahol a kalodát is elhelyezhetnénk és esetleg rövid, mobil szorítókarámot is időnként beállíthatnánk.

Gilányi Szilveszter

A lábvégápolásban vállalkozóként dolgozom magyar és osztrák gazdaságokban. A tanfolyamon sokféle szakmai kérdést megbeszélhetünk a konzultációk és gyakorlatok alatt, amit alkalmazni tudok majd. Az alkalmazott módszer már ismerős volt számomra, de az egyedi kezelésekről sokat tanulhattam. Fontosnak tartom, hogy a tanfolyam sok tekintetben megerősített szakmai munkámban, és szakismereteimet bővítette. Ehhez hozzájárult tankönyvünk ismeretanyaga is.

Gutpelet Sándor

Franck Attila munkatársammal együtt jöttem erre a továbbképzésre. Tejelő állományunk 480 fejős tehénből áll, melynek sántasági kezeléseit szeretnénk alaposabb szakmai munkával ellátni ezután. Pótolni szeretnénk az időben elvégezhető sántasági észleléseket, szakszerű lábvégápolást folytatni és a lehetséges utókezeléseket, ellenőrzéseket is szeretnénk elvégezni. A tanfolyamon örömmel vettem részt, mert jól használható elméleti és gyakorlati alapismereteket sikerült szereznünk. Ezt az alapvető munkát itthon is folytatni szeretnénk. A tanultakat tankönyvi ismereteink jól kiegészítik.

AZ ARANY STANDARD A TŐGYÁPOLÁSBAN

Hatékony tőgybimbó-fertőtlenítés
prémium termékekkel

PRE-GOLD

UDDERgold
PLATINUM

4XLA®

Alcide
Milk **gold** Standard

Kozma János

Gazdaságunkban mintegy 70 tejtermelő tehenet tartunk. Ahogyan növekszik állományunk tejtermelése, lábvégeik, körmeik is érzékenyebbé válnak, szakszerű ápolásukat el kell végezni. A tanfolyamon ezt a munkát jobban megismertem és gyakorolhattam is, melyhez a szükséges eszközöket sikerült beszerezni, sőt ezekkel gyakorolhattam is rövidebb ideig. A munkához tankönyvünket is felhasználhatom majd. Mindezek alapján állományunk funkcionális körmozgását és az esetleges sánták kezeléseit munkatársaimmal sikeresebben elvégezhetjük ezután. A megszerzett ismereteimet érdemes lesz otthon gyakorolnom is, hogy a munkám biztosabbá váljon. Örömmel vettem részt a tanfolyamon, mert használható ismereteket szerezhettem.

Malárik Anna

Otthoni feladatomban 300 tehenes holstein-fríz állományunkban a sántasági kezelések elvégzése, a sánta tehenek gyógykezelése. A sántaság okai között vannak technikai, technológiai jellegűek, de takarmányozási hiányosságok is előfordulnak. Örömmel vettem részt ezen a számomra hasznos tanfolyamon, melyen új elméleti és gyakorlati ismereteket kaptam, melyeket számomra a tankönyv is jól kiegészített. Alkalmi, sántasággal kapcsolatos munkámat ezután valószínűleg hatékonyabban végezhetem majd, melyhez a szükséges felszerelés és eszközök rendelkezésemre állnak, ilyenekkel a tanfolyamon is gyakorolhattam.

Molnár Gábor

Ezen a szakterületen vállalkozóként dolgozom családom tagjaival. Törekszünk hatékony munka végzésére, ami a funkcionális és gyógyító lábvégapótlás részleteinek szakszerű kidolgozását jelenti. A tanfolyamunk ehhez a szakmai továbbképzéshez járult hozzá, ezért eredményesnek tartom az itt eltöltött időszakot. A tehenek sántaságának gyógyítása és annak nyomon követése közös ügyünk a telepi szakemberekkel. Amit egy állomány körmozgásában elkezdünk, azt érdemes a helyi szakembernek folytatnia az állat gyógyulásáig. Számunkra ez a kapcsolat bizalmi kérdés is. Az adott állomány lábvégapótlásának megfelelő ütemezése és hatékony elvégzése termelési tényező is, ezért az ilyen munka közös szervezését, arra alkalmas területet és környezetet igényel.

Molnár Zoltán

Vállalkozóként dolgozom ezen a szakterületen, amit testvéremmel Gáborral végzünk. A most elvégzett tanfolyam több tekintetben is hasznos továbbképzés volt számunkra. Miután több szarvasmarha telepet is látogatunk, már van bizonyos összehasonlításunk a különböző környezeti tényezők hatásairól a lábvégekre, a sántaság kiala-

kulására. Hasznos, ha adott telepen van a lábvégapótlásért felelős helyi szakember, akivel megbeszélhetjük a soron következő feladatokat, vagy a szakszerű utókezeléseket, mert a sánták kigyógyulása közös ügyünk. Az is fontos, hogy a telepen a tehenek lábvégapótlását a helyi dolgozó szakszerűen, valójában a tanfolyamon tanultak szerint végezze, hiszen mi is erre törekszünk, így a hozzá nem értőket hamarabb kiszűrhetjük, ami közös érdekünk. A tanfolyam sokféle konzultációs és gyakorlati lehetőséget biztosított számunkra is, melyek jobban ráirányították mindannyiunk figyelmét a külső és belső szakemberek hatékonyabb együttműködésének lehetőségeire, ezért az ilyen továbbképzésben szívesen vettem részt én is.

Oskola Gergő

Otthoni állományunkban szaporodásbiológiai munkát is végzek, így ismereteim újabb szakterülettel bővültek elméleti és gyakorlati szempontból egyaránt. Ezután a sántasági kezeléseket igyekszem szakszerűen, hatékonyan ellátni. Ehhez a megfelelő gépi és kézi eszközök rendelkezésemre állnak, hasonlókkal a tanfolyamon is dolgozhattam, gyakorolhattam. A most elvégzett tanfolyam jó alapot nyújtott a legfontosabb lábvégbetegségek megelőzési lehetőségeire, tüneteik felismerésére és gyógyításukra is. Ehhez a tankönyvünk is alkalmas segítséget nyújt számomra.

ifj. Reszegi Sándor

Tanfolyamunkon gyakorolhattam a funkcionális és gyógyító lábvégapótlás módszerét és fogásait a megfelelő eszközökkel. A munkát hasznosnak találtam. Örömmel tapasztaltam, hogy élezési gyakorlatokat is tartottunk. Korábban már voltak élezési tapasztalataim, így ezeket most feleleveníthettem. Frissen szerzett ismereteimet majd az otthoni állományunkban gyakorolhatjuk Ádám Imre munkatársammal, aki szintén részt vett velem a tanfolyami munkában. Ez otthoni gyakorlatunkat is hatékonyabbá teheti majd a sántasági kezeléseknél, ami valójában szakszerűbb kezeléseket is jelent.

Visi Patrik Imre

Fülöp Zoltán munkatársammal ketten vettünk részt a tanfolyami továbbképzésen, ami az otthoni együttműködésünket segítheti. Fontosnak látom az állománykörmozgásokat követő utólagos ellenőrzéseket, a sántasági kezelések befejezése érdekében. Ezekre időnként érdemes lenne visszatérnünk. Igyekszünk majd egy-egy kiemelt állománycsoportra jobban figyelni, mint pl. a vemhes üszökre, vagy a fogadó csoport teheneinek lábvég egészségére. Kedvező lenne, ha évközből az apasztó csoport lábvégeit is ellenőrizhetnénk és szakszerűen el is látnánk a most tanult és gyakorolt módszer szerint. Ehhez a munkához tankönyvünk forgatása is segítséget nyújthat.

BOOSTER

TABLET

TÖLTSE FEL TEHENEIT ENERGIÁVAL!

Támogatja a májat
és fokozza az
anyagcserét

Serkenti az étvágyat és
növeli a takarmányozás
hatékonyágát

Jobb termelési
és szaporodási
mutatók

A BORJÚRÓL BESZÉLÜNK, DE A TEHÉNRE GONDOLUNK!

Brian Pedersen

Inter-Mix Kft., ColoQuick international

Néhány héttel ezelőtt nálunk járt a ColoQuick International alapítója és tulajdonosa, Brian Pedersen, aki szakmai továbbképzést tartott kollégáinknak. Jelen cikkünkben ennek az előadásnak az üzenetét szeretnénk átadni Olvasóinknak.

A céget több mint 30 évvel ezelőtt alapították, folyamatosan keresve az újabb, fenntartható megoldásokat a tejelő telepek részére. 2009-ben a ColoQuick mutatta be az első kolosztrum kezelő rendszert, ezzel új szintre emelve a borjúnevelés során az újszülött állatnak nyújtott gondoskodást. Ma Dániában a tejelő telepek 70%-a alkalmaz ColoQuick rendszert. Nem győzzük hangsúlyozni, hogy a szarvasmarha telepeken a borjúnevelés kiemelt figyelmet igényel, hiszen ők jelentik a későbbi tejtermelő állomány alapját.

Szemléletváltás

A tejtermelés megítélése világszinten megváltozott, melynek eredményeként a következő trendek várhatók, akár szabályozás szinten is: a rezisztens kórokozó törzsek megjelenése miatt az állattenyésztésben az antibiotikum felhasználást csökkenteni szükséges, a társadalmi nyomásnak megfelelően az állatjólét egyre inkább előtérbe kerül, a mortalitást a lehető legalacsonyabbra kell szorítani, illetve a karbonlábnyom mértékének jelentősége a tejtermelésben is egyre növekszik. Ezen tényezők megerősödése következtében a gazdasági szempontokon túl, még nagyobb jelentőséggel fog bírni a termelés hatékonysága. A tradicionális módszernél az ellést követően első teendő a tehén fertőtlenítése és energiatartalattal történő ellátása. Az anyatehén megfejtése csak ezután következik, míg végül az anyjától fejt kolosztrummal megítatják a borjút. Az új, kutatási eredményeken alapuló szemlélet szerint azon túl, hogy az elletőboxban maximális higiénit kell biztosítsunk, a borjú ellátását helyezi előre: születés után szárazra dörzsölés, köldök fertőtlenítés, majd kolosztrummal való itatás 1 órán belül történjen meg. Itt nem az anyjától fejt kolosztrumot kapja az állat, hanem az előre kialakított kolosztrumbankból elérhető jó minőségű, magas immunoglobulintartalmú főcstejet.

A kolosztrumitatus szempontjai

A kolosztrumitatus öt legfontosabb sarokköve a mennyiség, minőség, időzítés, itatási hőmérséklet és higiénia.

Steve Faber és munkatársai 2005-ben elsőként végeztek arra irányuló kísérletet, hogy a borjú kolosztrummal való ellátása milyen hatással van a jövőbeli tehén termelésére. Eredményekkel igazolták, hogy a borjú születése után pusztán a megittatott kolosztrum mennyiségének 2 literrel 4 literre történő növelésével a tehének már az első laktációban is magasabb tejhozamot mutattak, a második laktációban pedig +1027 kg tejet termeltek a kontroll csoporthoz képest. Alapvetően a születési testtömeg 10%-ának megfelelő mennyiség itatása az ajánlott, ami holstein-fríz borjú esetében kb. 4 liter.

Ha a minőséget is figyelembe vesszük, ennél jobb eredményeket is elérhetünk. Amennyiben a kolosztrum minősége ismeretlen, a borjak ellátása véletlenszerű lesz. A kiemelkedően jó

genetika komoly esélyt jelent a későbbi magas tejhozamra, de ezt meg kell alapoznunk. Ebbe beletartozik az első táplálék minősége is. A kolosztrum színe nem feltétlenül segít a minőség meghatározásában, ezért érdemes analóg vagy digitális refraktométerrel ellenőrizni azt, és csak a telepi adottságoknak megfelelő, jobb minőségű kolosztrumot itatni, így az összes borjú kedvezőbb immunitással kezdi az életét a telepen.

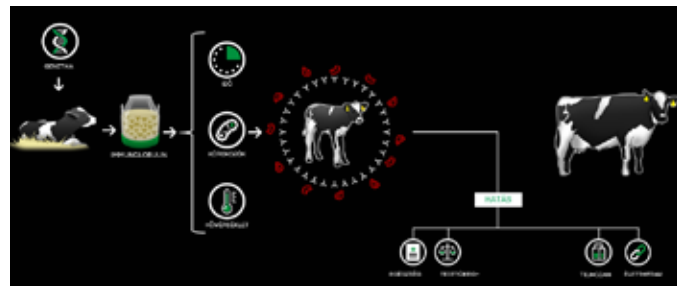
Az itatási hőmérsékletre a 38-40°C-t ajánljuk, ez felel meg legjobban a borjú testhőmérsékletének. Ha cumisüvegből itatunk, a nyelőcsővályú záródása szempontjából különösen fontos a hőmérséklet, mert a szárazanyagtartalom mellett ez az érték váltja ki a nyelőcsővályú záródásának reflexét. Szondás itatás esetén szintén kiemelt figyelemmel kell kezelni ezt a tényezőt, mert az újszülött oltógyomrának belső falát nem szabad eltérő hőmérsékletnek kitenni.

A borjú születésétől kezdve a bélfal gyorsan záródik, így nagyon rövid az időzés, amíg megfelelően fel tudja venni az immunoglobulinokat a főcstejből. A nagyobb méretű molekulák, mint az immunoglobulinok a bélfal záródását követően már nem juthatnak át közvetlenül a véráramba. Régebben úgy mondtuk, hogy számít az első óra, ma inkább azt mondjuk, hogy minden perc számít!

A higiénia szempontjából nagyon fontos, hogy az edények, az itatásra szolgáló eszközök és a környezet legyen tiszta és fertőtlenített. A kifejt kolosztrumot ne hagyjuk állni, mert a levegőből belekerülhetnek kórokozók, továbbá a főcstej összetevőinek szétválása miatt nem lesz egységes az immunoglobulin- és zsírtartalom. A baktériumok felezési ideje 20 perc!

Felszívódásra ható tényezők

A borjúra vonatkozó első döntésünket akkor hozzuk meg, amikor kiválasztjuk a számunkra megfelelő értékes genetikát. A genetikai potenciál kiaknázásához már a vemhesség során is befolyásoló tényezőként hatnak az anyatehenet ért behatások és születés után is a legnagyobb gondossággal kell bánnunk a borjúval, amibe beletartozik az erős immunrendszer kialakítása. Már itt el lehet veszíteni a genetikai potenciál 30%-át!

A kolosztrumból az ellenanyag felszívódását a borjú bélfalán keresztül három fő tényező befolyásolja: az idő, a higiénia és az itatási hőmérséklet. A fentiekben említett időtényező kiemelt hatással van a véráramba került immunoglobulin mennyiségre. A legújabb kutatások szerint éppen ezért a születést követően a lehető legrövidebb időn (30-60 percen) belül javasolt ellátni

Valódi listavezető

RZG 166

TPI 3067

REAL SYN

DEU 000364200875 • German Reg. No. 10.833597
aAa 234 K-Cn: AB β -Cn: A2/A2

Rover x Adaway x Huey

Kplsz: 43467

(Photo Wolfhard Schulze)

SEXED
AVAILABLE

7th dam:
Sully Shottle May-TW EX-91

	RZG	RZE	Udder	F&L	RZN	RZS	RZR	RZHealth	RZ€	RZM	Milk kg	Fat %	Fat kg	Prot. %	Prot. kg	Rel.
	166	129	120	116	124	115	110	126	2761	154	+1943	+0,20	+102	-0,04	+61	80%

	TPI	PTAT	UDC	FLC	PL	SCS	DPR	NM	Milk lbs	Fat %	Fat lbs	Prot. %	Prot. lbs	Rel.
	3067	1.95	1.70	0.76	5.0	2.79	0.4	\$1003	+1821	+0.10	+98	+0.02	+63	79

Magas RZG tenyésztéértéssel, teljeskörű javító hatással rendelkező bika -
Különböző nemzetközi bázisokon (TPI, ISU, PLI, NVI, ICO) is magas
össztenyésztéérték pontszámot kapott

Kapcsolat

Masterrind Magyarország Kft.
Tel. +36 30 921 6022, +36 30 400 9856

masterrind@masterrind.hu

SZARVASMARHA-TENYÉSZTÉS
MESTERFOKON

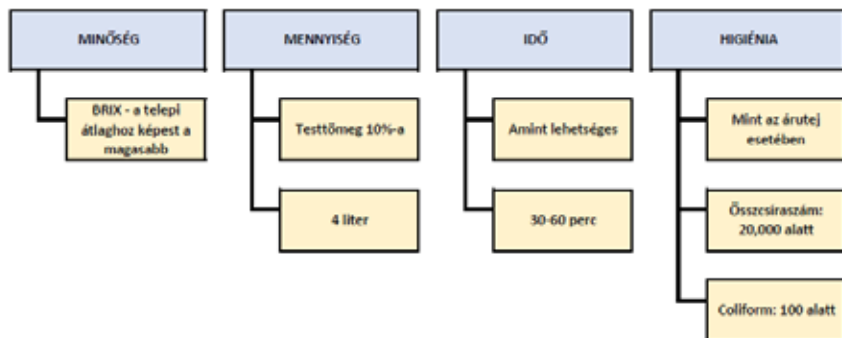

a borjút kolosztrummal.

A higiénia két okból is fontos: egyik oldalról a borjú szervezetébe kerülő kórokozók magas kockázatot jelentenek a megbetegedések (hasmenés, tüdőgyulladás a két leggyakoribb mortalitási ok) miatt, másik oldalról pedig a kolosztumban felszaporodó baktériumok az immunglobulinokhoz kötődnek, ezzel gyengítve az immunrendszerre gyakorolt pozitív hatást.

A megfelelő itatási hőmérséklet az, amely a borjú belső maghőmérsékletéhez közel áll, vagyis kb. 38-40°C. A megfelelő kolosztrum ellátás pozitív hatással van a borjú egészségére és testtömeggyarapodására, a későbbiekben pedig a tehén tejtermelésére és hasznos élettartamára.

A kolosztrumítás kulcs számai a legújabb módszernek megfelelően az alábbiak:

Összefoglalás

A kolosztrum megfelelő mennyiségben és időben történő itatása, valamint a higiénias előírások betartása elengedhetetlen az újszülött borjak egészsége szempontjából. A ColoQuick rendszer segítségével kialakítható egy minden borjú számára kifogástalan higiénia mellett megfelelő minőségben, időben és mennyiségben elérhető kolosztrumbank, amely az összes borjú számára biztosítja a jó életkezdetet.

Az Inter-Mix Kft. teljes körű megoldás csomaggal áll partnereinek rendelkezésére a borjúnevelés terén. Nem csak kiemelkedő minőségű tejpótló tápszerekkel, hanem a legújabb generációs tejtaxival, borjú itató automatával, higiénikus kolosztrum kezelő rendszerrel, borjúházakkal, ketrecekkel, stb. is ellátjuk a tejelő telepeket. Emellett forgalmazunk szarvasmarha szaporítóanyagot, takarmányokat és kiegészítőket, toxinkötőket is. Az általunk forgalmazott gépekhez, berendezésekhez teljes körű szervizhálózatot és alkatrész-ellátottságot biztosítunk.

COLOQUICK

Professzionális kolosztrum-kezelő rendszer Dániából

A ColoQuick, rendszer és a Sprayfo borjú tejpótló tápszerek hivatalos magyarországi forgalmazója:

INTER-MIX KFT

1172 Budapest, Rétifarkas u. 6. Tel.: +36-1-402-10-10,
Fax: +36-1-402-10-11, e-mail: intermix@intermix.hu, www.intermix.hu

LIFESTART
SETS LIFE PERFORMANCE

További információ: www.lifestartscience.com

Információ: www.intermix.hu Borjúnevelés menü Sprayfo

Progresszív genetika a jövő generációkért!

GENEX™

FOR GENERATIONS

1HO16675 PEAK EXCITEMENT-ET

EXQUISITE (hazánkban nem került forgalomba) legmagasabban jegyzett fia **PEAK EXCITEMENT** akit észak-amerikában eddig nucleus állományokon használtak. Kimagasló, 3258 TPI tenyészérték mellett nagyszerű lábakat és robotfejesre alkalmas tőgyeket örökít.

1HO16717 PEAK AXFORD-ET

EXCITEMENT apai féltestvére **AXFORD**, aki áprilisi tenyészértékéhez képest 84 gTPI indexpontot javult, így már 3244 gTPI tenyészértékkel rendelkezik. AXFORD +1807 font tejet, robotfejesre alkalmas tőgyeket és A2A2 béta-kazeint örökít utódaiba.

1HO17045 PEAK MISBEHAVIN-ET

MISBEHAVIN a magas szintű tejtermelést kiszolgáló (tej +1930 font, zsír+feh 217 font) nagy testkapacitást és szinte hibátlan funkcionális küllemet (PTAT +2.11) és A2A2 béta-kazeint örökít utódaiba.

**Töltsd le a GENEX DAIRY bikakereső alkalmazásunkat!
Honlapunkon bikaszűrővel várjuk: agrar.intermix.hu!**

Magyarországi forgalmazó:

INTER-MIX KFT

1172 Budapest, Rétifarkas u. 6. • Tel.: +36 1 402 1010

- HASZONÁLLAT-TAKARMÁNYOZÁS
- SZARVASMARHA SZAPORÍTÓANYAG KERESKEDELEM ÉS TENYÉSZTÉSI TANÁCSADÁS

- HOBBIÁLLAT-TAKARMÁNYOZÁS
- ÁLLATELEDEL KERESKEDELEM ÉS TANÁCSADÁS

- GÉP- ÉS ALKATRÉSZ-ÉRTÉKESÍTÉS
- SZERVIZ

DELAVAL KÖRFORGÓS FEJŐBERENDEZÉSEK TÖKÉLETESÍTÉSE

Kolláti Tamás
termékmenedzser, AHV Hungary Kft.

A DeLaval körforgós fejőberendezések és a tejfolyás-vezérelt fejés kombinálásának előnyei

A külső fejős körforgós fejőberendezések hosszú évtizedek óta nyújtanak megbízható megoldást a tejtermelők számára. Nagyfokú automatizálhatóságuk miatt napjainkban is megoldást nyújthatnak olyan kihívásokra, mint a tejtermelő ágazatban tapasztalható munkaerőhiány, a költségek csökkentése vagy a termelés fenntarthatósága. Az automatizálás ma már nem tekinthető extra funkciónak, ha valaki versenyképes akar maradni. A külső fejős körforgós berendezések használatával jelentős befektetési megtérülés érhető el a hatékonyabb munkavégzés, valamint az energiafelhasználás csökkenése révén.

A **Flow-Responsive™ Milking** vagy **Tejfolyás-vezérelt fejés** alkalmazásával a fejőberendezés még hatékonyabban működtethető. A Tejfolyás-vezérelt fejéstechnológia a precíziós fejéstechnológia egyik legjobb példája. Jelentősége abban rejlik, hogy egyedülálló módon képes a valós idejű tejáramlási adatokat felhasználni a fontos fejési paraméterek, például a vákuumszint és a pulzáció dinamikus beállításához.

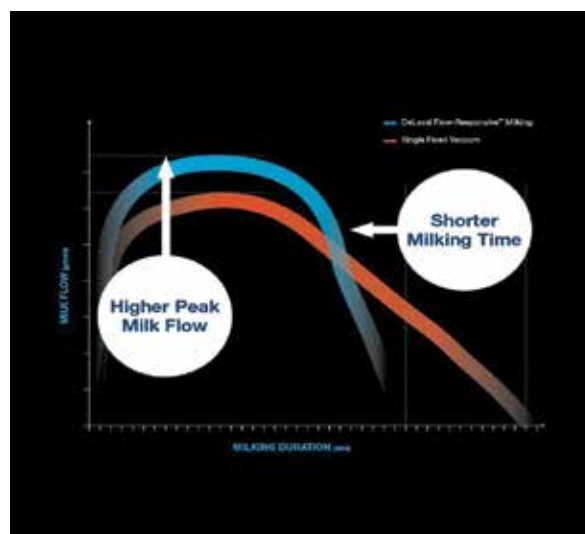
Külső körforgós fejőberendezések esetén a jól kidolgozott fejési rutin mellett is nagy szerepe van a fejősök hatékony munkavégzésének. A nem megfelelő fejési rutinból fakadó hibák (gyenge stimuláció, korai vagy kései kehelyhelyezés stb.) befolyásolják a tehenek egyedi fejési idejét és így a fejési műszak hosszát is. Minél nagyobb a fejt állomány, az egy-egy tehen fejése során nyert másodpercek annál többet számítanak.

A fejés feladatának egyszerűsítésére és a fejési teljesítmény növelésére a Tejfolyás-vezérelt fejéstechnológia mindkét eleme, a **Tejfolyás-vezérelt stimuláció** és a **Tejfolyás-vezérelt vákuum** is használható.

A Tejfolyás-vezérelt fejés javítja a körforgós fejőberendezések hatékonyságát

A körforgós fejőrendszerek egyik legnagyobb előnye a sebességük. Gyenge fejési rutin mellett a fejő leállíthatja a platform forgását, és ez az egyik legrosszabb dolog, amit működés közben tehet. Statikus fejőházakban a kezelő szabályozza a sebességet, de körforgós berendezés esetén a fejési rutinra fordítható időt a platform forgási sebessége határozza meg. A Tejfolyás-vezérelt fejés egyik funkciója a **Tejfolyás-vezérelt stimuláció**, amely könnyebbé és gyorsabbá teszi a fejési rutint, miközben javítja a fejés folyamatát és növeli az állatjólétet.

A Tejfolyás-vezérelt stimulációval a fejési folyamat zökkenőmentes, mivel a technológia gondoskodik a megfelelő idejű stimulációról az előkészítés, az előfejés és a fejőkészülék felhelyezését követően.

Tejfolyás-vezérelt stimuláció mellett nincs szükség késleltetésre a fejés során az előkészítés és a fejőkészülék felhelyezése között. A felhelyezést követően a rendszer alacsonyabb vákuummal, alacsonyabb pulzációs ütemszámmal és fordított pulzációs ütemaránnal indítja a fejést, és csak a megfelelő tejáramlási szint felett lép normál fejési fázisba. Ezáltal egyed szinten időt hagy a teheneknek a megfelelő tetleadás megkezdésére a fő fejési szakasz előtt, megelőzve a bimodális tetleadást és az esetleges vakfejést. Telepi tapasztalatok alapján ezzel a stimulációs technológiával akár 15 másodperccel rövidebb előkészítési rutin és gyorsabb tetleadás is elérhető. Telepi tapasztalatok alapján a jobb tejáramlásnak köszönhetően összességében a fejési idő akár 50 másodperccel rövidebb is lehet.

DeLaval OptiDuo™

A takarmányt
ÁTKEVERI,
nem csak visszatolja

Az elterjedten alkalmazott összenyomás helyett mi **ÚJRAKEVERJÜK** a takarmányt az etetőasztalon, így annak **FELFRISÍTÉSE** is megtörténik, egy menetben – étvágygerjesztőbbé téve azt a tehenek számára.

- Nagy mennyiségű takarmány átmozgatására is képes
- Automatikusan kezeli az eltérő típusú és mennyiségű takarmányokat az **ADAPTÍV MEGHAJTÁSNAK** köszönhetően
- Megbízható navigációs rendszer
- Biztonságos működés: automatikus indulás és leállítás
- Pozitívan hat az állatforgalomra

További részletekért forduljon a DeLaval területi képviselőjéhez!

www.delaval.com/hu

 DeLaval

A Tejfolyás-vezérelt fejéstechnológia egy másik funkciója a **Tejfolyás-vezérelt vákuum**, amely forradalmi változást jelent a fejési vákuum szintek alkalmazásában. A rögzített vákuumszintekkel ellentétben a Tejfolyás-vezérelt vákuum, alkalmazkodik a tejeledáshoz oly módon, hogy a legnagyobb tejfolyás idején magasabb fejési vákuum szintet alkalmaz a tőgyegészség veszélyeztetése nélkül. A csúcs tejáramlás akár 9%-kal több is lehet, amivel elérhető a fejés idejének akár 10%-os csökkentése is. A Tejfolyás-vezérelt vákuum technológia így új mércét állít fel a fejés hatékonyságának növelésében. A gyorsabb fejési folyamat lehetővé teszi a platform gyorsabb forgatását, így nagyobb áteresztőképességet és rövidebb műszakot biztosít.

DeLaval E300 körforgós fejőberendezés

A DeLaval külső fejős körforgós fejőberendezés a piacon található legnagyobb teljesítményű fejőberendezések közé tartozik. Ez nagyban köszönhető a tehenbarát tervezésnek és a nagyfokú automatizálhatóságnak. A DeLaval **Fast Bail™ (Gyors állásszerkezet)** állások úgy lettek kialakítva, hogy a teheneket nyugodtan és kényelmesen tartásuk a platformon és a fejősök számára jobb hozzáférést biztosítanak a tőgyhez. A 15° szögben kialakított állásokba a tehenek könnyebben és gyorsabban is lépnek be. Nagyobb platformok esetén a bejárat 1,5 tehén szélességű is lehet, ezáltal a bizonytalan tehén nem tartja fel a mögötte jövőket. A DeLaval **Fast Exit™ (Gyors kilépés)** be- és kilépő oldali kialakítás kiváló tehenforgalmat biztosít és hozzájárul az állások folyamatos feltöltéséhez. Nagyméretű platformoknál a gyorsabb belépést tovább segíti a 1,5 tehén széles bejárat is. A kilépő oldalon megtalálható kilépő öböl pedig kényelmesebbé teszi a tehenek számára a platform elhagyását.

A **DeLaval Cockpit™ (Vezérlőpult)** hozzáférést biztosít az összes kulcsfontosságú funkcióhoz és művelethez a fejősök számára. Szabályozhatja vagy előre beállíthatja a platform forgási sebességét az adott csoportnak megfelelően, így igazodva a fejési rutinokhoz, illetve a csoportok fejési idejéhez. Hang- és fényjelzéseket ad, valamint figyelmeztetéseket közöl a fejési folyamatról az egyes állásokban. Minden szükséges funkció elérhető, hogy egy pontról vezérelhesse és felügyelje a teljes fejést (riasztások, platform, zsúfolókapu, válogatás stb.).

Bármely tejtermelő tevékenység egyik kulcsfontosságú teljesítménymutatója a berendezések használata. Az egyéni berendezésre és munkaerőre jutó nagy óránkénti teljesítmény a külső körforgós rendszert gyorsan megtérülő befektetéssé teszi, különösen, ha nagyobb állományok fejéséről van szó.

A fenntartási költségek fontos összetevői a karbantartási és szervizelési költségek. Az InService™ All-Inclusive szervizmegállapodás alapján ezek a költségek előre kiszámítható módon tervezhetők és a termelő nyugodt lehet, hogy a karbantartási műveletek időben meg is történnek. Az sem elhanyagolható tényező, hogy a legtöbb, napi 24 órán át üzemelő, teljesen automata fejőrendszerhez képest a félautomata körforgós fejőrendszer energiafelhasználása is jelentősen alacsonyabb lehet.

Minimális személyzettel működtethető

Nagyobb platformok esetében a szokásos előkészítési rutinok során az előfürösztés, előfejés, törlés és kehely felhelyezés feladataihoz 3 ember szükséges. A DeLaval Tejfolyás-vezérelt stimuláció esetében erre 2 fő is elég a platform sebesség jelentős lassítása nélkül. A Tejfolyás-vezérelt vákuum mellett elért rövidebb fejési idők pedig további időmegtakarítást biztosítanak, így az egy fejés során szükséges munkaórák száma jelentősen csökkenthető. Ha ezt kiegészítjük egy TSR utófertőtlenítő robotkar használatával, akkor akár összesen 2 fővel is működtethetünk egy nagyobb, akár 60-70 férőhelyes körforgós fejőberendezést. A **TSR (Tőgyfertőtlenítő robotkar)** a legjobb tulajdonságokkal rendelkező automatikus utófertőtlenítő berendezés a körforgós fejőházakhoz. Több mint 500 tehén/óra teljesítményre és emellett 99%-os pontosságra is képes, minimális mennyiségű utófertőtlenítőszer használatával, a tőgyhigiénia maximális megőrzése mellett.

Drewitt és Goulbourne Kft.

Istállók csúszásmentesítése betonmarással

100%-os elégedettséggel

Már több mint 250 000 m² felmárt terület!

Előzze meg a szétcsúszásokat!

Rövid határidőre vállaljuk

Állattartó telepek beton padozatának csúszásmentesítését.

Megtérülése:

Egyetlen kieső állat értéke magasabb lehet, mint a betonmarás költsége.

Termékeink:

Arnold Gábor

Mobil: +36-30-55-78-824

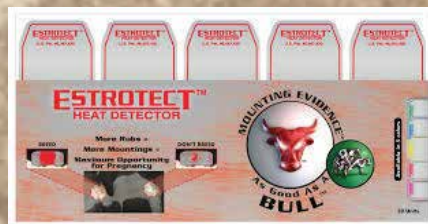
gabor1002@gmail.com

Kelet-

és Észak-Magyarország

Szlovákia és Szerbia Területi

képviselő

Szabó Lajos

Mobil: +36-70-37-56-662

E-mail: lalesz32@gmail.com

Nyugat- és Dél-Magyarország

Románia és Szerbia

Területi képviselő

Dr. Dizseri András

Mobil: +36-30-93-95-051

Tel/fax: +36-25-461-052

E-mail: dizseri@freemail.hu

Ivarzásmegfigyelő Matrica

Borjú Mentő

Többféle Itatószelep

Bendőpumpa (Drencs)

Infúzió

Borjúítatók drenccsel

Spermamelegítők

Szarvtalanító pisztoly

Tőgyápoló krém

www.Drewitt.hu

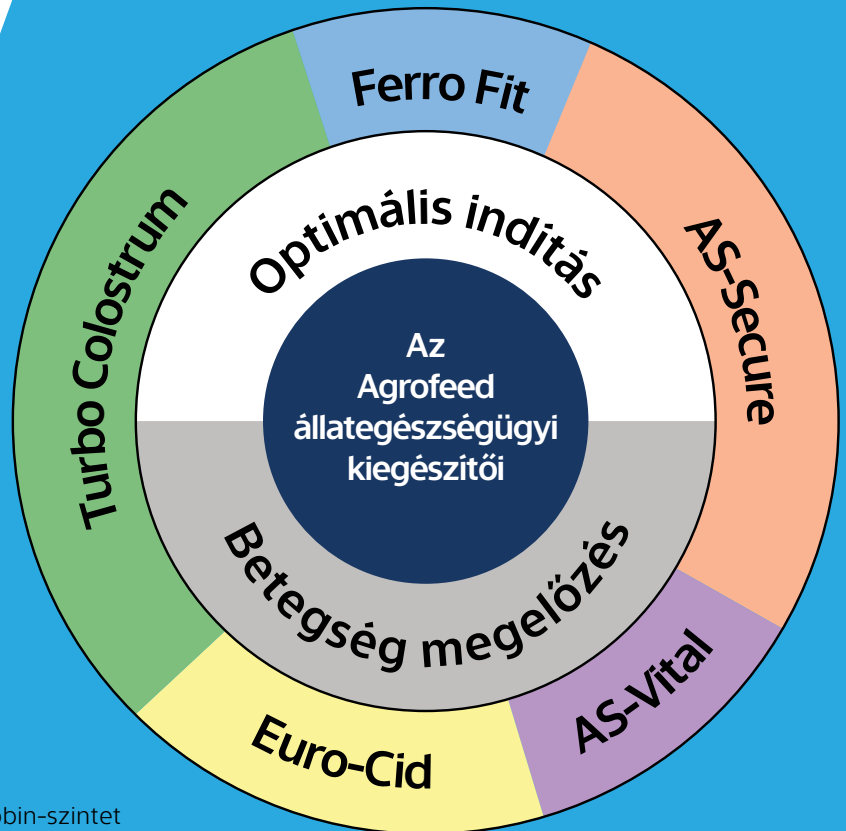
AGROFEED

Tudás, ami táplál

Új, innovatív, hatékony!

A legújabb fejlesztésű
takarmánykiegészítőinkkel
megelőzhetők
és kezelhetők egyes
állategészségügyi
problémák.

- ✓ Vaskiegészítés
- ✓ Optimális hemoglobin-szintet biztosít
- ✓ Stabilizálja a takarmányfelvételt és az állat fejlődését

- ✓ (extra) immunglobulinok biztosítása
- ✓ Az immunrendszer erősítése
- ✓ Az első kolosztrumban (<6h)

- ✓ Lelassítja a pathogén kórokozók szaporodását
- ✓ Szerves savakat tartalmaz
- ✓ Javítja a tej/tejpótló emészthetőségét
- ✓ Általános pozitív hatással van az emésztőtraktus egészséges működésére

- ✓ Elektrolitokat, glükózt, vitaminokat és ásványi anyagokat tartalmaz
- ✓ Emésztési zavarok kezelésére és megelőzésére, vízben, vagy tejpótlóban alkalmazva

- ✓ paraziták/baktériumok megkötése
- ✓ bélrendszer egészségének támogatása
- ✓ takarmányfelvétel + növekedés optimalizálása
- ✓ magas fertőzés kockázatnál
- ✓ minimum az első 21 napban (lehetőség szerint legalább választásig)

További információkért keresse szaktanácsadó kollégáinkat:

Nyugat-Magyarország

Trombitás Martin | 30/820-9384 martin.trombitas@agrofeed.hu

Kelet-Magyarország

Kósa Levente | 30/364-1931 levente.kosa@agrofeed.hu

Komlósi Gergely | 30/219-8448 gergely.komlosi@agrofeed.hu

Darvas Attila | 30/533-6717 attila.darvas@agrofeed.hu

Mucsi József | 30/151-8752 jozsef.mucsi@agrofeed.hu

Szendrei Zoltán | 30/925-9263 zoltan.szendrei@agrofeed.hu

Dr. Papp Péter | 30/219-5173 kérődző-egészségügyi szakállatorvos

peter.papp@agrofeed.hu | <https://agrofeed.eu>